

РЕФЕРАТ

**ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА
ВО НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ ЕКОНОМИЈА НА ФАКУЛТЕТ
ЗА ТУРИЗАМ И БИЗНИС ЛОГИСТИКА ПРИ УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ
ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП**

Со Одлука за формирање на Рецензентска комисија бр. 2107-79/4 од 8.6.2026 година и Одлука за измена и дополнување на Одлука за формирање на Рецензентска комисија бр. 2102-95/5 од 22.6.2026 година, донесени од Наставно-научниот совет на Факултет за туризам и бизнис логистика при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, определени сме за членови на Рецензентска комисија:

- д-р Душко Јошески, претседател, вонреден професор од областа економија при Факултет за туризам и бизнис логистика при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип;
- д-р Дарко Лазаров, член, редовен професор од областа економија при Економски факултет, Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип;
- д-р Наташа Митева, член, вонреден професор од областа маркетинг при Факултет за туризам и бизнис логистика, Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.

Конкурсот за овој избор беше објавен во весниците „Вечер“ и „Коха“ на 23.5.2026 година.

Врз основа на приложената документација од кандидатката, согласно со член 132 од Законот за високо образование го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На распишаниот Конкурс, објавен во весниците „Вечер“ и „Коха“ на 23.5.2026 година на Факултет за туризам и бизнис логистика при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип за избор на наставник во сите звања за наставно-научната област економија се пријавила кандидатката: доц. д-р Данче Николовска-Вратеовска.

Врз основа на поднесената пријава и поднесените документи, Рецензентската комисија го констатира следново:

Биографски податоци

Доц. д-р Данче Николовска Вратеовска е родена на 03. 01. 1980 г. во Штип. Средно училиште со одличен успех завршува во Штип, во Гимназија „Славчо Стојменски“, на природно-математичката насока и е повеќекратно наградуван ученик на математички натпревари, поезија и ликовна уметност. На 10/11/2003 г. дипломира на Економски факултет при Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на Департманот за економија со просечна оценка 8,00. Своеето образование го продолжува во учебната 2007/2008 година запишувајќи се на постдипломски студии на Катедрата по монетарна економија на Економски факултет при Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, при што магистрира на 01/07/2011 г. со одбрана на магистерскиот труд „Финансискиот систем и глобалната економска криза (2008)“ под менторство на проф. д-р Михаил Петковски пред Комисија за одбрана: проф д-р Михаил Петковски, Академик проф. д-р Таки Фити, проф. д-р Владимир Филиповски

(среден успех 8,78) и се стекнува со академски степен магистер по економски науки од областа на монетарната економија. Докторира на 04/07/ 2014 г., исто така на Економскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје, под менторство на проф. д-р Владимир Филиповски пред Комисија за одбрана: претседател проф. д-р Михаил Петковски и членови: проф д-р. Владимир Филиповски, Академик проф. д-р Таки Фити, проф. д-р Љубе Трпески и проф. д-р Горан Петрески. Со одбраната на докторската дисертација под наслов „Влијанието на финансиските институции врз макроекономската и финансиската стабилност“ се стекнува со звање доктор на економски науки. Од 2011 година, кандидатката е член на Алумни клубот на монетаристи на студиумот по монетарна економија, финансии и банкарство при Економски факултет на Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје.

Во 2004 година професионалната кариера ја започнува како комерцијалист и маркетинг агент за неколку истакнати брэнда; до 2008 година работи како кредитен аналитичар за бизнис сектор при Стопанска Банка АД Скопје; додека од 2009 г. до денес работи како даночен службеник во Министерство за финансии, Управа за јавни приходи, Регионална дирекција Штип, каде што одреден период била раководител на Одделение за наплата и управување со долг; а тековно е на позиција Заменик управник на Управа за јавни приходи Регионална дирекција Штип.

Од 2012 до 2016 година е член на Регионалната комисија за кредитирање при самовработување и вработување на невработени лица – Проект на Влада - носител Агенција за вработување²¹, од 2022 година до денес е член во Национален проектен тим за спроведување на проектна задача за формирање на Центар за извонредност во дејствијата попис, процена, заплена и јавна продажба на имот заради наплата на данок (Центар за даночно извршување) - Министерство за финансии - Управа за јавни приходи, International Monetary Fund - technical mission; и од 2022 година до денес член на Комисија за водење на посебни постапки за утврдување на данок на непријавен доход (потекло на имот) при Управа за јавни приходи.

Во периодот од 2004 г. до 2009 г. е избран советник при Совет на о. Штип и истиот период е потпретседател на Комисија за управување со финансии и местен самопридонес, член на Комисија за финансирање, буџет и локален економски развој, претседател на Комисија за еднакви можности и член на Комисија за права на детето. Во интервалот 2013-2017 повторно е избрана за член на Совет на о. Штип и е претседател на Комисија за финансирање, буџет и локален економски развој, член на Комисија за образование, член на Комисија за култура и член на Комисија за еднакви можности. Во периодот од 2007-2010 г. учествува во спроведување на Анкета за пазар на работна сила и пробен Попис на население – носител Државен завод за статистика. Во интервал 2008 – 2012 г. е член на Управен одбор на регионален противпожарен сојуз а од 2011 г. до 2013 г. е Член на управен одбор на Завод за заштита на спомениците на културата и Народен музеј Штип.

Од 2001 година до денес таа е член на повеќе здруженија на граѓани, координатор, соработник на проекти, ангажиран експерт, предавач и излагач на национални и меѓународни форуми, дебати, трибини, стручни собири, консалтинг и обуки на теми економија, финансии, претприемништво, менаџмент и женски права. Во текот на 2008 година е локален координатор и

консултант на акцискиот план Жените тоа го можат, а во периодот 2013–2014 е член на оперативна група за Форуми на заедниците и ментор во проектот Ние сме жени лидерки и двигателки на промени, каде ја зајакнува улогата на жените во економијата и локалното управување. Во истиот период е водечки ментор во Локална самоуправа Берово за акциски план Жените – менаџерки и носителки на земјоделски стопанства, што резултира со отворање на инфо-пункт инкубатор за женски земјоделски стопанства. Во 2017 година е избрана за експерт од областа на праксата во модул родови прашања на референтна листа на Обединети Нации и обучувач во проектот Зајакнување на општинските совети во Р. Македонија.

Кандидатката активно придонесува во изготвување и ревидирање на локални и регионални програми, стратегии и акциски планови со социо-економска тематика. Таа учествувала во подготовка на програми за социјална заштита, акциски планови за еднакви можности, превенција во здравје и здравствена заштита, намалување на невработеноста и локален економски развој, како и во изработка на локални младински стратегии, младинско јакнење и планови за социјална инклузија на жените од руралните средини. Дополнително, нејзиниот ангажман опфаќа учества во изработка на регионални стратегии за промоција на инвестиции, поддршка на малите и средни претпријатија и развој на обновливи извори на енергија (GTZ, REDEM). Вклученоста во дефинирање стандарди за квалитет и достапност на услуги, како и во изработка на протоколи за меѓуинституционална соработка, ја покажува нејзината способност да ги интегрира економските и социјалните политики. Со оваа широка палета на активности, кандидатката се позиционира како активен општествен чинител во креирањето развојни програми и стратегии.

Доц. д-р Данче Николовска Вратевска од 2005 година наваму има континуиран ангажман во советодавни и координативни тела. Од самото основање во 2005 година па до денес, таа е претседавач на Советодавната граѓанска група (СГГ) на Штип и Карбинци поддржана од ОБСЕ во рамки на програмата за Community Policing. Од 2006 година е член на Локално координативно тело за борба против трговија со луѓе, а од 2009 година до денес и на Локален совет за превенција и на Координативно тело за борба против семејно насилство.

Таа зема значајно учество на стручни национални и меѓународни конференции и форуми со развојни теми поврзани со социо-економска тематика, родова еднаквост, економија и јавни политики. Во периодот 2007–2008 учествува на меѓународни регионални конференции за еднакви можности (Суботица, Р.Србија; Р.Бугарија, Стара Загора), Форум FREJA во Р. Босна и Херцеговина и бројни национални форуми за родова рамноправност и борба против семејно насилство. Во 2008 година е учесник во Конференција за промоција на извештај за трошоците од семејно насилство во Македонија, организирана од UNIFEM и меѓународни партнери. Во 2013 година учествува на завршна конференција за економска инклузија и стандардизација на услуги на граѓански организации и на тркалезна маса за аспекти на дискриминација кон ромската заедница.

Кандидатката како активен општествен чинител повеќекратно се јавува и како колумнист во пишаниот печат, автор е на стихозбирките поезија: Пурпурно развиделување –НУУБ Гоце Делчев, Штип, 2003; -Невоспевливи песни – СУМ, 2011; и е застапувана поетеса во поетски антологии: Ова е моето последно молчење - Антологија на современи македонски поетеси, Антолог, 2016; Штип низ здивот на поетесите -Антологија на поетеси, НУУБ Гоце Делчев, Штип, 2020 и во Списанието за алтернативна уметност Патент 2006. Учествува во организација и реализирање на бројни општествени и културни настани меѓу кои позначајни: Фестивал „Арт генератор,, 2005 година и Поетски театар „Стерна,, 2007год. Посетувала и Нижо музичко училиште „Срегеј Михајлов,, Штип (инструмент клавир);

Законски услови кои треба да ги исполнува кандидатот за избор во звање доцент:

1. Просечен успех од прв и втор циклус студии. Кандидатката д-р Данче Николовска- Вратеовска има завршено прв циклус студии со просечна оценка 8,00 и втор циклус студии со просечна оценка 8,78 (пријавна листа 1.3, 1.4)
2. Научен степен доктор на науки од областа во која се избира. Кандидатката има научен степен доктор на економски науки од научната област економија. Со звање доктор на економски науки се стекнува по одбраната на докторската дисертација под наслов „Влијанието на финансиските институции врз макроекономската и финансиската стабилност“ (пријавна листа 1.1, 1.12).
3. Објавени најмалку четири научни трудови во референтни научни публикации во последните пет години (пријавна листа на трудови 8: 33, 34,35,36,37,38,39,40,41).
4. Сертификат за познавање на странски јазик. Поседува сертификати за познавање англиски јазик Upper Intermediate (B2.1 и B2), германски јазик TANGRAM 1A и активно зборува српски, хрватски и бугарски јазик. Го владее пакетот MS Office (Windows, Word, Excel, Power Point) Internet и други програми, за што има приложено потврди (пријавна листа 1.7, 1.8, 1.9).
5. Препораки од најмалку двајца редовни професори од наставно-научните области за кои се бира кандидатот. Кандидатката има приложено препораки од четири професори од областа во која се бира, како и од претходен работодавец (пријавна листа 1.10, 1.11).

Р. бр.	Автор	Наслов на труд	Публикација	Година на излегување на публикацијата / списанието
1	Dance Nikolovska Vrateovska, Keti Nikoloska, Snezana Mojsoska (2021)	Savings of the households in the Republic of North Macedonia – seven years after	In Proceedings of the 5th International Scientific Conference: Is it time for a total reset? University of Maribor, 05/2021, Maribor, Slovenia. ISBN 978-961-286-464-4. DOI: 10.18690/978-961-286-464-4. p. 15–24, paper no. 33	2017

2	Keti Nikoloska, Snezana Mojsoska, Dance Nikolovska Vrateovska, Stevco Jolakoski (2021)	Dynamic of the issued payment cards in the Republic of North Macedonia in the period from 2005 to 2019	In Proceedings of the 12th International Scientific Conference: 30 Years of Independent Macedonian State. University St. Kliment Ohridski – Bitola, 09/2021, Bitola. ISSN 2671-3624. DOI: 10.20544/ICP.2.5.21.P13. p. 139–148, paper no. 34	2010
3	Snezana Mojsoska, Dance Nikolovska Vrateovska (2021)	The correlation between education and human capital and their impact on the creation of a knowledge-based economy	Horizons – International Scientific Journal, Vol. 29, University St. Kliment Ohridski – Bitola, 12/2021, Bitola. ISSN 1857-9884. Indexed in EBSCO DOI: 10.20544/HORIZONS.A.29.2.21.P19. p. 229–238, paper no. 35	2004
4	Snezana Mojsoska, Dance Nikolovska Vrateovska, Stevco Vrateovski (2021)	The economic crime, social costs and economic growth	In Proceedings of the XI International Scientific Conference: Archibald Reiss Days. University of Criminal Investigation and Police Studies, Belgrade, Serbia, 11/2021. ISBN 978-86-7020-190-3; ISBN 978-86-7020-470-6. p. 397–404, paper no. 36	2011
5	Dance Nikolovska Vrateovska, Snezana Mojsoska, Keti Nikoloska, Stevco Jolakoski (2022)	The impact of financial education on the savings, financial development and economic growth	In Proceedings of the 12th International Scientific Conference: Economy, Business & Society in Digitalized Environment (EBSiDE 2022), Prilep, Macedonia, 09/2022. ISBN 978-9989-695-70-4. DOI: 10.20544/EBSiDE.01.01.22.p06. p. 61–71, paper no. 37	2011
6	Keti Nikoloska, Snezana Mojsoska, Dance Nikolovska Vrateovska (2023)	Qualitative analysis of the banking sector for the protection of citizens regarding the safe usage of payment cards in Municipality of Prilep	In Proceedings of the 14th International Scientific Conference: The Strategic and Security Concept for the Countries of Southeast Europe. University St. Kliment Ohridski – Bitola, Struga, Macedonia, 09/2023. ISSN 2671-3624. Indexed in EBSCO DOI: 10.20544/ICP.8.1.23.P27. p. 281–292, paper no. 38	2010
7	Dance Nikolovska Vrateovska, Snezana Mojsoska, Natasa Ananieva, Keti Nikoloska (2024)	Assessing financial performance from digital marketing strategy in SMEs	In Proceedings of the XIII International Scientific Conference: Economy, Business & Society in Digitalized Environment (EBSiDE 2024), Prilep, Macedonia, 09/2024. ISBN 978-9989-695-81-0. DOI: 10.20544/EBSiDE.02.01.24.p08, p. 81–90, paper no. 39	2011
8	Dance Nikolovska Vrateovska, Snezana Mojsoska, Keti Nikoloska (2025)	Foreign direct investments in the context of perceived security and institutional trust: A comparative regional analyze	In Proceedings of the 16th International Scientific Conference: Systemic Corruption – The Greatest Security Threat: Security and Strategic Approaches to Addressing Complex Challenges. Skopje, Macedonia, 09/2025. ISSN 2671-3624. p. 140–150, paper no. 40	2010

9	Dejan Pavleski, Stevco Jolakoski, Dance Nikolovska Vrateovska (2025)	Road traffic accidents and road safety management capacity assessment in N. Macedonia	In Proceedings of the 16th International Scientific Conference: Systemic Corruption – The Greatest Security Threat: Security and Strategic Approaches to Addressing Complex Challenges. Skopje, Macedonia, 09/2025. UDK 351.811(497.7); UDK 656.1(497.7). p. 159–173, paper no. 41	2010
---	---	---	--	------

Наставно-образовна дејност

Доц. д-р Данче Николовска-Вратеовска е двапати избрана во наставно-научно звање насловен доцент и тоа на група предмети во областа на економските науки на Меѓународен славјански универзитет „Гаврило Романович Державин“ – Св. Николе – Битола (Решение бр. 12-566/2 од 1.11.2017 г.) и од поле на економски науки (503) област финансии (50326) на Факултет за економија и организација на претприемништво, Меѓународен славјански универзитет „Гаврило Романович Державин“ – Св. Николе – Битола (Одлука бр. 12-109/4 од 8.7.2022 година – пријавна листа 6.6, 6.7).

Научноистражувачка дејност

Научноистражувачката дејност на кандидатката може да се оцени преку бројните научноистражувачки трудови издадени во меѓународни научни списанија, публикации и зборници од научни конференции одржани во земјава и во странство (пријавна листа 8).

Листа на трудови објавени во научни списанија (домашни и странски), годишни зборници, зборници од конференции (во земјава и во странство), научно-стручни трибини и сл.

1. Nikolovska, D. (2008). Глобализација, работни стандарди и женски права: жената низ призма на трудот – глобален дискурс и локална реалност. Во *Зборник на дебатиран прашања за квалитетот на животот на жената во Македонија: Низ перспективата на жената* (стр. 13–18). Центар за изведувачки уметности Мултимедија; НУБ „Св. Климент Охридски“. ISBN 978-9989-2235-3-2.

2. Mojsoska, S., Vitanova, G., & Nikolovska Vrateovska, D. (2012). Impact of money laundering on economic security: Case in Macedonia. Bo *Thematic Conference Proceedings of International Significance: Archibald Reiss Days* (стр. 673–686). The Academy of Criminalistic and Police Studies, Belgrade, Serbia. ISBN 978-86-7020-190-3; ISBN 978-86-7020-220-7.

3. Mojsoska, S., & Nikolovska Vrateovska, D. (2012). Fiscal decentralization: Success or failure in case study Macedonia. Bo *The 20th NISPAcee Annual Conference – Public Administration East and West: Twenty Years of Development*. University St. Kliment Ohridski – Bitola, Ohrid, Macedonia, 23–26 May 2012.

4. Mojsoska, S., Nikolovska Vrateovska, D., & Vitanova, G. (2012). Money laundering on the financial markets. Bo *International Scientific Conference – Security and Euroatlantic Perspectives of the Balkans* (Vol. 2, стр. 477–485). University St. Kliment Ohridski Bitola, Faculty of Security, Skopje. [Indexed in EBSCO].

5. Nikolovska Vrateovska, D., Mojsoska, S., & Dzambazova, V. (2012). Clothing industry as a source for employment in Macedonia – Focus on the Municipality of

Shtip. Bo *International Scientific Conference: Migration and Labour Market, Book of Abstracts* (стр. 73). University St. Kliment Ohridski Bitola. ISBN 978-9989-695-53-7.

6. Mojsoska, S., Nikolovska Vrateovska, D., & Dzambazova, V. (2013). The labor market and the position of women in the sector of defence. *Вонредно издание на меѓународно научно списание за одбрана, безбедност и мир: Родовата рамноправност и родовата перспектива во одбраната и безбедноста*, 13, 83–92. Министерство за одбрана на Р.Македонија. [Indexed in EBSCO].

7. Mojsoska, S., & Nikolovska Vrateovska, D. (2013). Money laundering as an actor in economy (economic approach). Bo *II International Scientific Conference – The Balkans Between the Past and Future: Security, Conflict Resolution and Euro-Atlantic Integration* (Vol. 2, стр. 627–641). University St. Kliment Ohridski Bitola, Faculty of Security, Skopje. [Indexed in EBSCO].

8. Nikolovska Vrateovska, D., Dzambazova Nikolovska, V., & Nicheva Tikveshanska, V. (2014). Micro and macroeconomic aspects about the impact of education on human capital, labor market and on economic growth and development. Bo *Зборник на трудови: Современото воспитание и образование – состојби, предизвици и перспективи* (стр. 188–194). Faculty of Educational Sciences, University Goce Delchev – Shtip. ISBN 978-608-242-001-1, УДК: 37.014.54.

9. Nikolovska Vrateovska, D., Mojsoska, S., Dujovski, N., & Nicheva Tikveshanska, V. (2014). Elements needed for economy based on knowledge contributing for growth and development of the small and medium companies. Bo *Proceedings of International Scientific Conference: SME's Development and Innovation – Building Competitive Future of South-Eastern Europe* (стр. 923–934). University St. Kliment Ohridski Bitola. ISBN 978-9989-695-56-8.

10. Nikolovska Vrateovska, D., & Angelovska, A. (2014). Economy of environment: Legal framework, the instruments, mechanisms and the future challenges in Macedonia. Bo *FISEC14 – First International Student Environmental Conference*. Нови Сад, Србија: Удружење заштите животне средине РИО и Универзитет Нови Сад.

11. Nikolovska Vrateovska, D., Mihajlovski, A., & Ristova-Mihajlovska, M. (2014). The function of education and the scientific-research and artistic activity in the creation of human capital and knowledge-based economy in R. Macedonia. *Knowledge – International Journal, Scientific & Applicative Papers*, 4, 75–79. Institute of Knowledge and Management, Bansko, Bulgaria. ISSN 1857-92.

12. Mojsoska, S., Nikolovska Vrateovska, D., & Dujovski, N. (2014). The role of the insurance funds in the economy with special reference to the R. of Macedonia. *Horizons – International Scientific Journal, Series A, Social Sciences and Humanities*, 14, 111–120. University St. Kliment Ohridski – Bitola. ISSN 1857-856X [Indexed in EBSCO].

13. Nikolovska Vrateovska, D., Nicheva Tikveshanska, V., Mojsoska, S., Dzambazova Nikolovska, V., & Angelovska, A. (2015). The function of teachers and education in the genesis of human capital and the knowledge-based economy. Bo *Зборник на трудови од научно-стручна трибина: Компетенциите и професионалниот развој на учителот во 21 век* (стр. 43–50). Faculty of Educational Sciences, University Goce Delchev – Shtip. ISBN 978-608-244-245-, УДК:37.011.3-051:37.014.54(497.7).

14. Nikolovska Vrateovska, D., & Angelovska, A. (2015). The ecological economy – factor and the environment – determinant of health: Regulation and challenges in Macedonia. *Knowledge – International Journal, Scientific & Applicative Papers*, 8(1), 235–239. Institute of Knowledge and Management, Bansko, Bulgaria. ISSN 1857-92.
15. Dzambazova Nikolovska, V., Nikolovska Vrateovska, D., & Vrateovski, M. (2015). The socio-economic stratification and education as a factor of social mobility. Bo *Proceedings of International Scientific Conference: Situation, Challenges and Perspectives in the Upbringing and Education of the R. Macedonia* (стр. 194–200). University Goce Delchev – Shtip. ISBN 978-608-242-021-9, УДК:316.44:37.
16. Nikolovska Vrateovska, D., Dzambazova Nikolovska, V., & Mojsoska, S. (2015). The evolution of economic knowledge about macroeconomic stability through the prism of macroeconomic paradigm. Bo *Proceedings of International Scientific Conference: Situation, Challenges and Perspectives in the Upbringing and Education of the R. Macedonia* (стр. 200–207). University Goce Delchev – Shtip. ISBN 978-608-242-021-9, УДК:330.88:34/35;338.22(497.7).
17. Nikolovska Vrateovska, D., Mojsoska, S., & Angelovska, A. (2015). Redefinition of macroeconomic and macroprudential policy and BASEL III concept. Bo *Proceedings of International Scientific Conference: Researching Security – Approaches, Concepts and Policies* (Vol. 5, стр. 240–251). University St. Kliment Ohridski – Bitola. [Indexed in EBSCO].
18. Davcev, L., & Nikolovska Vrateovska, D. (2015). The impact of financial institutions on economic growth and financial stability. *Year Book*, 7, 40–48. Faculty of Economics, Goce Delchev University – Shtip. ISSN 1857-7628.
19. Angelovska, A., & Nikolovska Vrateovska, D. (2015). The latest control mechanisms for criminal–legal protection of the public procurements in Macedonia in function of preventing public finances abuse. Bo *Proceedings of Second International Scientific Conference: Social Change in the Global World* (стр. 188–204). Faculty of Law, University Goce Delchev – Shtip; University Voronezh, Russia; University Liege, Belgium. ISBN 978-608-244-267-9.
20. Nikolovska Vrateovska, D., Kostadinovska, S., & Popova, E. (2015). The new knowledge of crisis 2008 and the new EU bank union in function of financial stability. *Knowledge – International Journal, Scientific & Applicative Papers*, 11(1), 219–222. Institute of Knowledge and Management, Bansko, Bulgaria. ISSN 1857-92.
21. Nikolovska Vrateovska, D., Popova, E., & Jakovleski, D. (2016). The credit booms and the concept of macrofinancial stability. *Knowledge – International Journal, Scientific & Applicative Papers*, 12(1), 157–160. Institute of Knowledge and Management, Bansko, Bulgaria. ISSN 1857-92.
22. Mojsoska, S., Dujovski, N., & Nikolovska Vrateovska, D. (2016). Savings and ethics of the population in the R. of Macedonia. Bo *World LUMEN Congress 2016: Logos Universality Mentality Education Novelty* (стр. 633–640). *The European Proceedings of Social and Behavioral Sciences (EpSBS)*. ISSN 2357-1330. Future Academy, Romania. <https://doi.org/10.15405/epsbs.2016.09.80> (doi.org in Bing). [Indexed in Thomson Reuters – Web of Science, Accession Number: WOS:000390912200080 & Crossref].
23. Kostadinovska, S., Nikolovska Vrateovska, D., & Vrateovski, M. (2016). Functions of the management of human resources and the banking institutions. Bo *Зборник на трудови – Современото воспитание и образование: состојби*,

предизвици и перспективи (стр. 137–140). University Goce Delchev – Shtip. ISBN 978-608-242-037-0, УДК:005.96:336.71] :303.72.

24. Mojsoska, S., & Nikolovska Vrateovska, D. (2016). The economic growth and the knowledge about the banking vs market financial systems. Во *Зборник на трудови – Современото воспитание и образование: состојби, предизвици и перспективи* (стр. 132–137). University Goce Delchev – Shtip. ISBN 978-608-242-037-0, УДК:330.35:336.71.

25. Nikolovska Vrateovska, D. (2016). The learned of the global economic crisis (2008) about the strengths and weaknesses of the financial system and macroeconomic stability in Macedonia. Во *Зборник на трудови – Современото воспитание и образование: состојби, предизвици и перспективи* (стр. 141–145). University Goce Delchev – Shtip. ISBN 978-608-242-037-0, УДК:336.366(497.7):338.127.4(100)]303.72/2008.

26. Nikolovska Vrateovska, D. (2016). Determinants of the inflation through the various macroeconomic schools. Во *Зборник на трудови – Современото воспитание и образование: состојби, предизвици и перспективи* (стр. 146–150). University Goce Delchev – Shtip. ISBN 978-608-242-037-0, УДК:336.748.12:330.8] :303.72(497.7).

27. Nikolovska Vrateovska, D. (2016). Stylized facts of the economic cycles and the need for counter-cyclical macroeconomic policy. Во *Зборник на трудови – Предизвиците и перспективите на учителската професија* (стр. 134–136). University Goce Delchev – Shtip. ISBN 978-608-244-365-2, УДК:338.22332.146.2).

28. Nikolovska Vrateovska, D. (2017). (Un)learned about globalization, liberalization and the financial (micro and macro) economic discrepancies. Во *Зборник на трудови од Петта научно-стручна конференција: Современото воспитание и образование – состојби, предизвици и перспективи* (стр. 130–134). University Goce Delchev – Shtip. ISBN 978-608-244-472-7, УДК:336.73-027.12/330.35:336.76-027.12.

29. Popova, E., Nikolovska Vrateovska, D., & Kostadinovska, S. (2017). The European investment funds as an instrument of harmonized economic development in Europe: Enabling candidate countries with IPA. Во *Зборник на трудови од Петта научно-стручна конференција: Современото воспитание и образование – состојби, предизвици и перспективи* (стр. 212–215). University Goce Delchev – Shtip. ISBN 978-608-244-472-7, УДК:336.714(4-672EY)338.121:336.714(4-672EY).

30. Nikolovska Vrateovska, D. (2017). The scientific acknowledgment of financial development and the economic growth. Во *Зборник на трудови од Петта научно-стручна конференција: Современото воспитание и образование – состојби, предизвици и перспективи* (стр. 216–220). University Goce Delchev – Shtip. ISBN 978-608-244-472-7, УДК:336.76.

31. Nikolovska Vrateovska, D., Jakovleski, D., & Kostadinovska, S. (2017). Investing in and measurement of knowledge-based economies. Во *Зборник на трудови од Петта научно-стручна конференција: Современото воспитание и образование – состојби, предизвици и перспективи* (стр. 150–156). University Goce Delchev – Shtip. ISBN 978-608-244-472-7, УДК:330.341:005.94.

32. Nikolovska Vrateovska, D. (2017). Education, teacher and the economic growth and development. Во *Зборник на трудови од Научно-стручна трибина: Да се биде учител* (стр. 80–83). University Goce Delchev – Shtip. ISBN 978-608-244-470-3, УДК:37.091.12.011.3-051:005.963.

33. Nikolovska Vrateovska, D., Nikoloska, K., & Mojsoska, S. (2021). Savings of the households in the Republic of North Macedonia – seven years after. Bo *5th International Scientific Conference: Is it time for a total reset?* (стр. 15–24). University of Maribor, 18/05/2021 Maribor, Slovenia. ISBN 978-961-286-464-4 (pdf) DOI <https://doi.org/10.18690/978-961-286-464-4>.

34. Nikoloska, K., Mojsoska, S., Nikolovska Vrateovska, D., & Jolakoski, S. (2021). Dynamic of the issued payment cards in the Republic of North Macedonia in the period from 2005 to 2019. Bo *12th International Scientific Conference: 30 Years of Independent Macedonian State* (стр. 139–148). University St. Kliment Ohridski – Bitola, 13-15/09/2021, Bitola. ISSN 2671-3624. DOI: 10.20544/ICP.2.5.21.P13, <https://doi.org/10.20544/ICP.2.5.21.P13>. [Indexed in EBSCO].

35. Mojsoska, S., & Nikolovska Vrateovska, D. (2021). The correlation between education and human capital and their impact on the creation of a knowledge-based economy. Bo *Horizons – International Scientific Journal*, 29, 229–238. University St. Kliment Ohridski – Bitola, 12/2021, Bitola, DOI 10.20544/HORIZONS.A.29.2.21.P19UDC331.101.262:37]:303.71(497.7), ISSN.1857-9884. <https://doi.org/10.20544/HORIZONS.A.29.2.21.P19> (doi.org in Bing). [Indexed in EBSCO].

36. Mojsoska, S., Nikolovska Vrateovska, D., & Vrteovski, S. (2021). The economic crime, social costs and economic growth. Bo *The XI International Scientific Conference: Archibald Reiss Days* (стр. 397–404). University of Criminal Investigation and Police Studies, 09-10/11/2021, Belgrade, Serbia. ISBN 978-86-7020-190-3; ISBN 978-86-7020-470-6.

37. Nikolovska Vrateovska, D., Mojsoska, S., Nikoloska, K., & Jolakoski, S. (2022). The impact of financial education on the savings, financial development and economic growth. Bo *12 International Scientific Conference: Economy, Business & Society in Digitalized Environment (EBSiDE 2022)* (стр. 61–71). 23-25/09/2025, Prilep, Macedonia. ISBN 978-9989-695-70-4, DOI 10.20544/EBSiDE.01.01.22.p06.

38. Nikoloska, K., Mojsoska, S., & Nikolovska Vrateovska, D. (2023). Qualitative analysis of the banking sector for the protection of citizens regarding the safe usage of payment cards in Municipality of Prilep. Bo *14th International Scientific Conference: The Strategic and Security Concept for the Countries of Southeast Europe* (стр. 281–292). University St. Kliment Ohridski – Bitola, Struga, Macedonia. ISSN 2671-3624, UDK: 336.717.13:004.083.1:[343.52(497.7) DOI: 10.20544/ICP.8.1.23.P27 [Indexed in EBSCO].

39. Nikolovska Vrateovska, D., Mojsoska, S., Ananieva, N., & Nikoloska, K. (2024). Assessing financial performance from digital marketing strategy in SMEs. Bo *XIII International Scientific Conference: Economy, Business & Society in Digitalized Environment (EBSiDE 2024)* (стр.81-90). Prilep, Macedonia, 20–22 September 2024. ISBN 978-9989-695-81-0, DOI 10.20544/EBSiDE.02.01.24.p08.

40. Nikolovska Vrateovska, D., Mojsoska, S., & Nikoloska, K. (2025). Foreign direct investments in the context of perceived security and institutional trust: A comparative regional analyze. Bo *16th International Scientific Conference: Systemic Corruption – The Greatest Security Threat: Security and Strategic Approaches to Addressing Complex Challenges* (стр. 140–150). Skopje, Macedonia. ISSN 2671-3624, UDK 339.727.22:340.131(497.7).

41. Pavleski, D., Jolakoski, S., & Nikolovska Vrateovska, D. (2025). Socio-economic costs of road traffic accidents and road safety management capacity assessment in N. Macedonia. Bo *16th International Scientific Conference: Systemic*

Corruption – The Greatest Security Threat: Security and Strategic Approaches to Addressing Complex Challenges (стр. 159–173). Skopje, Macedonia. UDK 351.811(497.7); UDK 656.1(97.7).

Трудови со оригинални научни резултати објавени во меѓународни научни списанија:

1. Mojsoska, S., Nikolovska Vrateovska, D., & Dzambazova, V. (2013). The labor market and the position of women in the sector of defence. *Вонредно издание на меѓународно научно списание за одбрана, безбедност и мир: Родовата рамноправност и родовата перспектива во одбраната и безбедноста*, 13, 83–92. Министерство за одбрана на Р.Македонија. [Indexed in EBSCO]. Труд бр. 6

2. Nikolovska Vrateovska, D., Mihajlovski, A., & Ristova-Mihajlovska, M. (2014). The function of education and the scientific–research and artistic activity in the creation of human capital and knowledge-based economy in R. Macedonia. *Knowledge - International Journal, Scientific & Applicative Papers*, 4, 75–79. Institute of Knowledge and Management. Труд бр.11

3. Mojsoska, S., Nikolovska Vrateovska, D., & Dujovski, N. (2014). The role of the insurance funds in the economy with special reference to the R. of Macedonia. *Horizons - International Scientific Journal, Series A, Social Sciences and Humanities*, 14, 111–120. University St. Kliment Ohridski Bitola. [Indexed in EBSCO] Труд бр.12

4. Nikolovska Vrateovska, D., & Angelovska, A. (2015). The ecological economy – factor and the environment – determinant of health: Regulation and challenges in Macedonia. *Knowledge - International Journal, Scientific & Applicative Papers*, 8(1), 235–239. Institute of Knowledge and Management. Труд бр.14

5. Nikolovska Vrateovska, D., Kostadinovska, S., & Popova, E. (2015). The new knowledge of crisis 2008 and the new EU bank union in function of financial stability. *Knowledge - International Journal, Scientific & Applicative Papers*, 11(1), 219–222. Institute of Knowledge and Management. Труд бр.20

6. Nikolovska Vrateovska, D., Popova, E., & Jakovleski, D. (2016). The credit booms and the concept of macrofinancial stability. *Knowledge - International Journal, Scientific & Applicative Papers*, 12(1), 157–160. Institute of Knowledge and Management. Труд бр.21

7. Mojsoska, S., & Nikolovska Vrateovska, D. (2021). The correlation between education and human capital and their impact on the creation of a knowledge-based economy. In *The Role of Higher Education in Society Advancement (REAS 2021)*. *Horizons - International Scientific Journal*, 29, 229–238. University St. Kliment Ohridski Bitola, 12/2021, Bitola, DOI 10.20544/HORIZONS.A.29.2.21. P19UDC331.101.262:37]:303.71(497.7), ISSN.1857-9884, <https://doi.org/10.20544/HORIZONS.A.29.2.21.P19> [Indexed in EBSCO]. Труд бр.35

Трудови со оригинални научни резултати објавени во домашни научни списанија:

8. Davcev, L., & Nikolovska Vrateovska, D. (2015). The impact of financial institutions on economic growth and financial stability. *Year Book*, 7, 40–48. Faculty of Economics, Goce Delcev University – Stip. ISSN 1857-7628. Труд бр.18

9. Nikolovska Vrateovska, D. (2016). Stylized facts of the economic cycles and the need for counter-cyclical macroeconomic policy. Во *Зборник на трудови – Предизвиците и перспективите на учителската професија* (стр. 134–136). Факултет за образовни науки – Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип. ISBN 978-608-244-365-2, УДК:338.22332.146.2. Труд бр.27.

10. Nikolovska Vrateovska, D. (2017). Education, teacher and the economic growth and development. Во *Зборник на трудови од Научно-стручна трибина: Да се биде учител* (стр. 80–83). Факултет за образовни науки – Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип. ISBN 978-608-244-470-3, УДК:37.091.12.011.3-051:005.963. Труд бр.32.

Трудови со оригинални научни резултати објавени во зборник на трудови од меѓународни научни конференции (во странство):

11. Mojsoska, S., Vitanova, G., & Nikolovska Vrateovska, D. (2012). Impact of money laundering on economic security: Case in Macedonia. Во *Thematic Conference Proceedings of International Significance: Archibald Reiss Days* (стр. 673–686). The Academy of Criminalistic and Police Studies, Belgrade, Serbia. ISBN 978-86-7020-190-3; ISBN 978-86-7020-220-7. Труд бр.2.

12. Nikolovska Vrateovska, D., & Angelovska, A. (2014). Economy of environment: Legal framework, the instruments, mechanisms and the future challenges in Macedonia. Во *FISEC14 – First International Student Environmental Conference*, Нови Сад, Србија. Организирано од Удружење заштите животне средине РИО и Универзитет Нови Сад. Труд бр. 10.

13. Mojsoska, S., Dujovski, N., & Nikolovska Vrateovska, D. (2016). Savings and ethics of the population in the R. of Macedonia. Во *World LUMEN Congress 2016: Logos Universality Mentality Education Novelty* (стр. 633–640). *The European Proceedings of Social and Behavioral Sciences (EpSBS)*. ISSN 2357-1330. <https://doi.org/10.15405/epsbs.2016.09.80> ([doi.org in Bing](https://doi.org/10.15405/epsbs.2016.09.80)). Published by Future Academy, Romania. [Indexed in Thomson Reuters – Web of Science, Accession Number: WOS:000390912200080 & Crossref]. Труд бр. 22.

14. Nikolovska Vrateovska, D., Nikoloska, K., & Mojsoska, S. (2021). Savings of the households in the Republic of North Macedonia – seven years after. Во *5th International Scientific Conference: Is it time for a total reset?* (стр. 15–24). University of Maribor, Faculty of Economics and Business, Maribor, Slovenia, 18/05/2021. ISBN 978-961-286-464-4. <https://doi.org/10.18690/978-961-286-464-4.3>. Труд бр. 33.

15. Mojsoska, S., Nikolovska Vrateovska, D., & Vrteovski, S. (2021). The economic crime, social costs and economic growth. Во *The XI International Scientific Conference: Archibald Reiss Days* (стр. 397–404). University of Criminal Investigation and Police Studies, 09-10/2021, Belgrade, Serbia. ISBN 978-86-7020-190-3; ISBN 978-86-7020-470-6. Труд бр. 36.

Трудови со оригинални научни резултати објавени во зборник на трудови од меѓународни научни конференции (во земјава):

16. Mojsoska, S., & Nikolovska Vrateovska, D. (2012). Fiscal decentralization: Success or failure in case study Macedonia. Во *The 20th NISPAcee Annual Conference – Public Administration East and West: Twenty Years of Development*. University St. Kliment Ohridski – Bitola, Ohrid, Macedonia, 23–26 May 2012. Труд бр. 3.

17. Mojsoska, S., Nikolovska Vrateovska, D., & Vitanova, G. (2012). Money

laundering on the financial markets. Bo *International Scientific Conference – Security and Euroatlantic Perspectives of the Balkans* (Vol. 2, стр. 477–485). University St. Kliment Ohridski Bitola, Faculty of Security, Skopje. [Indexed in EBSCO]. Труд бр. 4.

18. Nikolovska Vrateovska, D., Mojsoska, S., & Dzambazova, V. (2012). Clothing industry as a source for employment in Macedonia – Focus on the Municipality of Shtip. Bo *International Scientific Conference: Migration and Labour Market, Book of Abstracts* (стр. 73). University St. Kliment Ohridski Bitola. ISBN 978-9989-695-53-7. Труд бр.5.

19. Mojsoska, S., & Nikolovska Vrateovska, D. (2013). Money laundering as an actor in economy (economic approach). Bo *II International Scientific Conference – The Balkans Between the Past and Future: Security, Conflict Resolution and Euro-Atlantic Integration* (Vol. 2, стр. 627–641). University St. Kliment Ohridski Bitola, Faculty of Security, Skopje. [Indexed in EBSCO]. Труд бр.7.

20. Nikolovska Vrateovska, D., Dzambazova Nikolovska, V., & Nicheva Tikveshanska, V. (2014). Micro and macroeconomic aspects about the impact of education on human capital, labor market and on economic growth and development. Bo *Зборник на трудови: Современото воспитание и образование – состојби, предизвици и перспективи* (стр. 188–194). Faculty of Educational Sciences, University Goce Delchev – Shtip. ISBN 978-608-242-001-1, УДК: 37.014.54.Труд бр. 8.

21. Nikolovska Vrateovska, D., Mojsoska, S., Dujovski, N., & Nicheva Tikveshanska, V. (2014). Elements needed for economy based on knowledge contributing for growth and development of the small and medium companies. Bo *Proceedings of International Scientific Conference: SME's Development and Innovation – Building Competitive Future of South-Eastern Europe* (стр. 923–934). University St. Kliment Ohridski Bitola. ISBN 978-9989-695-56-8.Труд бр.9.

22. Nikolovska Vrateovska, D., Nicheva Tikveshanska, V., Mojsoska, S., Dzambazova Nikolovska, V., & Angelovska, A. (2015). The function of teachers and education in the genesis of human capital and the knowledge-based economy. Bo *Зборник на трудови од научно-стручна трибина: Компетенциите и професионалниот развој на учителот во 21 век* (стр. 43–50). Faculty of Educational Sciences, University Goce Delchev – Shtip. ISBN 978-608-244-245, УДК:37.011.3-051:37.014.54(497.7). Труд бр. 13.

23. Dzambazova Nikolovska, V., Nikolovska Vrateovska, D., & Vrateovski, M. (2015). The socio-economic stratification and education as a factor of social mobility. Bo *Proceedings of International Scientific Conference: Situation, Challenges and Perspectives in the Upbringing and Education of the R. Macedonia* (стр. 194–200). University Goce Delchev – Shtip. ISBN 978-608-242-021-9, УДК:316.44:37. Труд бр. 15.

24. Nikolovska Vrateovska, D., Dzambazova Nikolovska, V., & Mojsoska, S. (2015). The evolution of economic knowledge about macroeconomic stability through the prism of macroeconomic paradigm. Bo *Proceedings of International Scientific Conference: Situation, Challenges and Perspectives in the Upbringing and Education of the R. Macedonia* (стр. 200–207). University Goce Delchev – Shtip. ISBN 978-608-242-021-9, УДК:330.88:34/35;338.22(497.7), Труд бр.16.

25. Nikolovska Vrateovska, D., Mojsoska, S., & Angelovska, A. (2015). Redefinition of macroeconomic and macroprudential policy and BASEL III concept. Bo *Proceedings of International Scientific Conference: Researching Security – Approaches, Concepts and Policies* (Vol. 5, стр. 240–251). University St. Kliment Ohridski – Bitola. [Indexed in EBSCO]. Труд бр. 17.

26. Angelovska, A., & Nikolovska Vrateovska, D. (2015). The latest control mechanisms for criminal–legal protection of the public procurements in Macedonia in function of preventing public finances abuse. Bo *Proceedings of Second International Scientific Conference: Social Change in the Global World* (стр. 188–204). Faculty of Law, University Goce Delchev – Shtip; University Voronezh, Russia; University Liege, Belgium. ISBN 978-608-244-267-9. Труд бр. 19.

27. Kostadinovska, S., Nikolovska Vrateovska, D., & Vrateovski, M. (2016). Functions of the management of human resources and the banking institutions. Bo *Зборник на трудови – Современото воспитание и образование: состојби, предизвици и перспективи* (стр. 137–140). Faculty of Educational Sciences, University Goce Delchev – Shtip. ISBN 978-608-242-037-0, УДК:005.96:336.71] :303.72. Труд бр. 23.

28. Mojsoska, S., & Nikolovska Vrateovska, D. (2016). The economic growth and the knowledge about the banking vs market financial systems. Bo *Зборник на трудови – Современото воспитание и образование: состојби, предизвици и перспективи* (стр. 132–137). Faculty of Educational Sciences, University Goce Delchev – Shtip. ISBN 978-608-242-037-0, УДК:330.35:336.71. Труд бр. 24.

29. Nikolovska Vrateovska, D. (2016). The learned of the global economic crisis (2008) about the strengths and weaknesses of the financial system and macroeconomic stability in Macedonia. Bo *Зборник на трудови – Современото воспитание и образование: состојби, предизвици и перспективи* (стр. 141–145). Faculty of Educational Sciences, University Goce Delchev – Shtip. ISBN 978-608-242-037-0, УДК:336.366(497.7):338.127.4(100)]303.72/2008. Труд бр. 25.

30. Nikolovska Vrateovska, D. (2016). Determinants of the inflation through the various macroeconomic schools. Bo *Зборник на трудови – Современото воспитание и образование: состојби, предизвици и перспективи* (стр. 146–150). Faculty of Educational Sciences, University Goce Delchev – Shtip. ISBN 978-608-242-037-0, УДК:336.748.12:330.8] :303.72(497.7). Труд бр. 26.

31. Nikolovska Vrateovska, D. (2017). (Un)learned about globalization, liberalization and the financial (micro and macro) economic discrepancies. Bo *Зборник на трудови од Петта научно-стручна конференција: Современото воспитание и образование – состојби, предизвици и перспективи* (стр. 130–134). Faculty of Educational Sciences, University Goce Delchev – Shtip. ISBN 978-608-244-472-7, УДК:336.73-027.12/330.35:336.76-027.12. Труд бр. 28.

32. Popova, E., Nikolovska Vrateovska, D., & Kostadinovska, S. (2017). The European investment funds as an instrument of harmonized economic development in Europe: Enabling candidate countries with IPA. Bo *Зборник на трудови од Петта научно-стручна конференција: Современото воспитание и образование – состојби, предизвици и перспективи* (стр. 212–215). Faculty of Educational Sciences, University Goce Delchev – Shtip. ISBN 978-608-244-472-7, УДК:336.714(4-672EY)338.121:336.714(4-672EY). Труд бр. 29.

33. Nikolovska Vrateovska, D. (2017). The scientific acknowledgment of financial development and the economic growth. Во *Зборник на трудови од Петта научно-стручна конференција: Современото воспитание и образование – состојби, предизвици и перспективи* (стр. 216–220). Faculty of Educational Sciences, University Goce Delchev – Shtip. ISBN 978-608-244-472-7, УДК:336,76. Труд бр. 30.

34. Nikolovska Vrateovska, D., Jakovleski, D., & Kostadinovska, S. (2017). Investing in and measurement of knowledge-based economies. Во *Зборник на трудови од Петта научно-стручна конференција: Современото воспитание и образование – состојби, предизвици и перспективи* (стр. 150–156). Faculty of Educational Sciences, University Goce Delchev – Shtip. ISBN 978-608-244-472-7, УДК:330.341:005.94. Труд бр.31.

35. Nikoloska, K., Mojsoska, S., Nikolovska Vrateovska, D., & Jolakoski, S. (2021). Dynamic of the issued payment cards in the Republic of North Macedonia in the period from 2005 to 2019. Во *12th International Scientific Conference: 30 Years of Independent Macedonian State* (стр. 139–148). University St. Kliment Ohridski – Bitola, 13-15/09/2021, Bitola. ISSN 2671-3624. DOI: 10.20544/ICP.2.5.21.P13. ISSN 2671-3624. <https://doi.org/10.20544/ICP.2.5.21.P13> (doi.org in Bing). Труд бр. 34.

36. Nikolovska Vrateovska, D., Mojsoska, S., Nikoloska, K., & Jolakoski, S. (2022). The impact of financial education on the savings, financial development and economic growth. Во *International Scientific Conference: Economy, Business & Society in Digitalized Environment (EBSiDE 2022)* (стр. 61–71). Prilep, Macedonia. ISBN 978-9989-695-70-4, DOI 10.20544/EBSiDE.01.01.22.p06. Труд бр. 37.

37. Nikoloska, K., Mojsoska, S., & Nikolovska Vrateovska, D. (2023). Qualitative analysis of the banking sector for the protection of citizens regarding the safe usage of payment cards in Municipality of Prilep. Во *14th International Scientific Conference: The Strategic and Security Concept for the Countries of Southeast Europe*. University St. Kliment Ohridski – Bitola, Struga, Macedonia. ISSN 2671-3624 UDK: 336.717 .13:004.083.1:[343.52(497.7) DOI: 10.20544/ICP.8.1.23.P27. [Indexed in EBSCO]. Труд бр. 38.

38. Nikolovska Vrateovska, D., Mojsoska, S., Ananieva, N., & Nikoloska, K. (2024). Assessing financial performance from digital marketing strategy in SMEs. Во *XIII International Scientific Conference: Economy, Business & Society in Digitalized Environment (EBSiDE 2024)*. Prilep, Macedonia, 20–22 September 2024. ISBN 978-9989-695-81-0, DOI 10.20544/EBSiDE.02.01.24.p08. Труд бр. 39.

39. Nikolovska Vrateovska, D., Mojsoska, S., & Nikoloska, K. (2025). Foreign direct investments in the context of perceived security and institutional trust: A comparative regional analyze. Во *16th International Scientific Conference: Systemic Corruption – The Greatest Security Threat: Security and Strategic Approaches to Addressing Complex Challenges*. Skopje, Macedonia, 23 September 2025. ISSN 2671-3624, УДК 339.727.22:340.131(497.7). Труд бр. 40.

40. Pavleski, D., Jolakoski, S., & Nikolovska Vrateovska, D. (2025). Socio-economic costs of road traffic accidents and road safety management capacity assessment in N. Macedonia. Во *16th International Scientific Conference: Systemic Corruption – The Greatest Security Threat: Security and Strategic Approaches to Addressing Complex Challenges*. Skopje, Macedonia, 23 September 2025. ISSN 2671-3624, UDK 351.811(497.7); UDK 656.1(497.7). Труд бр. 41.

Автор е на научни книги од областа на макроекономијата:

1. Економската стабилност низ призмата на финансискиот систем, Данче Николовска Вратевска, ISBN 978-608-242-018-9, НУУБ „Гоце Делчев“, Штип, 2015;
2. Финансиските институции во генезата и еволуирањето на економските кризи – фокус на глобалната економска криза (2007), Данче Николовска Вратевска, ISBN 978-242-016-5, НУУБ „Гоце Делчев“, Штип, 2015;
3. Влијанието на финансиските институции врз макроекономската и финансиската стабилност во случајот на Р. Македонија, Данче Николовска Вратевска, ISBN 978-608-242-017-2, НУУБ „Гоце Делчев“, Штип, 2015.

Евалуација на трудовите во авторство и коавторство на доц. д-р Данче Николовска Вратевска**Евалуација на трудот бр.2**

2. Mojsoska, S., Vitanova, G., & Nikolovska Vrateovska, D. (2012). Impact of money laundering on economic security: Case in Macedonia. Bo *Thematic Conference Proceedings of International Significance: Archibald Reiss Days* (стр. 673–686). The Academy of Criminalistic and Police Studies, Belgrade, Serbia. ISBN 978-86-7020-190-3; ISBN 978-86-7020-220-7.

Трудот го анализира перењето пари како економски феномен што директно ја поткопува националната и меѓународната економска стабилност. Авторите аргументирано ја нагласуваат корозивната природа на перењето пари врз приватниот сектор, финансиските институции и јавните приходи, обезбедувајќи релевантна научна рамка за понатамошни истражувања и политики за јакнење на економската безбедност.

Евалуација на трудот бр.3

3. Mojsoska, S., & Nikolovska Vrateovska, D. (2012). Fiscal decentralization: Success or failure in case study Macedonia. Bo *The 20th NISPAcee Annual Conference – Public Administration East and West: Twenty Years of Development*. University St. Kliment Ohridski – Bitola, Ohrid, Macedonia, 23–26 May 2012.

Трудот претставува релевантен придонес во анализата на процесот на фискална децентрализација, нагласувајќи ја неговата улога во економската стабилност и развој на локалната самоуправа. Авторите обезбедуваат емпириски и статистички податоци што ја потврдуваат бавната динамика на процесот и укажуваат на потребата од стратегии за балансиран регионален економски развој.

Евалуација на трудот бр.4

4. Mojsoska, S., Nikolovska Vrateovska, D., & Vitanova, G. (2012). Money laundering on the financial markets. Bo *International Scientific Conference – Security and Euroatlantic Perspectives of the Balkans* (Vol. 2, стр. 477–485). University St. Kliment Ohridski Bitola, Faculty of Security, Skopje. [Indexed in EBSCO].

Анализата се одликува со систематски пристап кон типологијата на ФАТФ и јасно ги идентификува слабостите во функционирањето на финансиските пазари во контекст на перењето пари. Со предложените мерки и инструменти, текстот отвора практични насоки за подобрување на регулативата и институционалната отпорност, истовремено обезбедувајќи основа за понатамошни истражувања во областа на економската безбедност.

Евалуација на трудот бр.5

5. Nikolovska Vrateovska, D., Mojsoska, S., & Dzambazova, V. (2012). Clothing industry as a source for employment in Macedonia – Focus on the Municipality of Shtip. Bo International Scientific Conference: Migration and Labour Market, Book of Abstracts (стр. 73). University St. Kliment Ohridski Bitola. ISBN 978-9989-695-53-7.

Анализата на текстилната индустрија во Штип е заснована на статистички податоци и ја прикажува нејзината улога како значаен извор на вработување во регионот. Авторите ја поврзуваат динамиката на невработеноста со капацитетите на индустријата и предлагаат конкретни мерки за преквалификација и подобра алокација на човечките ресурси.

Евалуација на трудот бр.6

6. Mojsoska, S., Nikolovska Vrateovska, D., & Dzambazova, V. (2013). The labor market and the position of women in the sector of defence. Вонредно издание на меѓународно научно списание за одбрана, безбедност и мир: Родовата рамноправност и родовата перспектива во одбраната и безбедноста, 13, 83–92. Министерство за одбрана на Р.Македонија. [Indexed in EBSCO].

Трудот ја проблематизира позицијата на жената во институциите на одбраната во Македонија, поставувајќи ја во поширок контекст на родова нееднаквост и недоволна застапеност во процесите на креирање политики. Со користење на емпириски анализи околу бројот и структурата на вработените во Министерството за одбрана, трудот ја нагласува потребата од ревидиран и родовобалансиран нов системски пристап преку законски измени, институционални механизми и координација на национално и локално ниво.

Евалуација на трудот бр.7

7. Mojsoska, S., & Nikolovska Vrateovska, D. (2013). Money laundering as an actor in economy (economic approach). Bo II International Scientific Conference – The Balkans Between the Past and Future: Security, Conflict Resolution and Euro-Atlantic Integration (Vol. 2, стр. 627–641). University St. Kliment Ohridski Bitola, Faculty of Security, Skopje. [Indexed in EBSCO].

Анализата за перењето пари на финансиските пазари ја нагласува неговата корозивна природа врз економската стабилност и социјалната благосостојба, при што се издвојуваат негативните ефекти врз реалниот сектор, јавните приходи и монетарната економија. Авторите критички ги разгледуваат различните дефиниции и економски пристапи кон феноменот, укажувајќи на потребата од прецизно концептуализирање на „парите“ во економската анализа.

Евалуација на трудот бр.8

8. Nikolovska Vrateovska, D., Dzambazova Nikolovska, V., & Nicheva Tikveshanska, V. (2014). Micro and macroeconomic aspects about the impact of education on human capital, labor market and on economic growth and development. Bo Зборник на трудови: Современото воспитание и образование – состојби, предизвици и перспективи (стр. 188–194). Faculty of Educational Sciences, University Goce Delchev – Shtip. ISBN 978-608-242-001-1, УДК: 37.014.54.

Истражувањето ја нагласува клучната улога на образованието како фактор за создавање и акумулирање на човечки капитал, како трансмисионен канал на влијание врз пазарот на труд и економскиот раст. Со примена на аналитички и компаративни методи, авторите ја детерминираат интеракцијата

меѓу образованието и економските ресурси, обезбедувајќи релевантна основа за политики насочени кон ефикасна алокација и одржлив развој.

Евалуација на трудот бр.9

9. Nikolovska Vrateovska, D., Mojsoska, S., Dujovski, N., & Nicheva Tikveshanska, V. (2014). Elements needed for economy based on knowledge contributing for growth and development of the small and medium companies. Bo Proceedings of International Scientific Conference: SME's Development and Innovation – Building Competitive Future of South-Eastern Europe (стр. 923–934). University St. Kliment Ohridski Bitola. ISBN 978-9989-695-56-8.

Истражувањето ја поставува економијата базирана на знаење како суштинска парадигма за конкурентност и одржлив раст на малите и средни претпријатија. Авторите ја нагласуваат улогата на образованието, иновациите и човечкиот капитал како „невидливи фактори“ што ја зголемуваат активата на економијата и обезбедуваат долгорочна стабилност. Со примена на аналитички и компаративни методи, трудот нуди јасни заклучоци и препораки за економската оправданост од инвестирање во знаење, создавајќи релевантна рамка за политики насочени кон поттикнување на иновативноста и развојот на претприемништвото во македонскиот контекст.

Евалуација на трудот бр.10

10. Nikolovska Vrateovska, D., & Angelovska, A. (2014). Economy of environment: Legal framework, the instruments, mechanisms and the future challenges in Macedonia. Bo FISEC14 – First International Student Environmental Conference. Нови Сад, Србија: Удружење заштите животне средине РИО и Универзитет Нови Сад.

Анализата ја поставува економијата на животната средина како клучна рамка за одржлив раст и развој, нагласувајќи ја потребата од балансирање меѓу економските можности, општествените цели и заштитата на природата. Авторите систематски ги разгледуваат правната регулатива, меѓународните конвенции и инструментите применливи во македонскиот контекст, истовремено детектирајќи слабости и идни предизвици.

Евалуација на трудот бр.11

11. Nikolovska Vrateovska, D., Mihajlovski, A., & Ristova-Mihajlovska, M. (2014). The function of education and the scientific–research and artistic activity in the creation of human capital and knowledge-based economy in R. Macedonia. Knowledge – International Journal, Scientific & Applicative Papers, 4, 75–79. Institute of Knowledge and Management, Bansko, Bulgaria. ISSN 1857-92.

Анализата ја нагласува функцијата на образованието, научноистражувачката и уметничката дејност како канали за создавање човечки капитал и економија базирана на знаење. Авторите користат широк спектар на методи – индуктивни, дедуктивни, компаративни и аналитички – за да ја дефинираат интеракцијата меѓу образованието, истражувањето и културната продукција во македонскиот контекст.

Евалуација на трудот бр.12

12. Mojsoska, S., Nikolovska Vrateovska, D., & Dujovski, N. (2014). The role of the insurance funds in the economy with special reference to the R. of Macedonia. Horizons – International Scientific Journal, Series A, Social Sciences and Humanities, 14, 111–120. University St. Kliment Ohridski – Bitola. ISSN 1857-856X [Indexed in EBSCO].

Трудот ја истакнува улогата на осигурителните фондови како значаен сегмент во финансискиот систем, со посебен акцент на нивната функција во економиите во транзиција и случајот на Македонија. Авторите преку компаративна анализа ја нагласуваат важноста на осигурителниот сектор за економската активност, истовремено детектирајќи ограничувачки фактори како приватизацијата и недоволната интеграција со меѓународните пазари.

Евалуација на трудот бр.13

13. Nikolovska Vrateovska, D., Nicheva Tikveshanska, V., Mojsoska, S., Dzambazova Nikolovska, V., & Angelovska, A. (2015). The function of teachers and education in the genesis of human capital and the knowledge-based economy. Во Зборник на трудови од научно-стручна трибина: Компетенциите и професионалниот развој на учителот во 21 век (стр. 43–50). Faculty of Educational Sciences, University Goce Delchev – Shtip. ISBN 978-608-244-245-, УДК:37.011.3-051:37.014.54(497.7).

Трудот ја истакнува улогата на наставниот кадар и образованието во создавањето човечки капитал и економија базирана на знаење. Преку историска и компаративна анализа се детерминираат каналите на влијание врз економскиот раст: зголемување на продуктивноста, поттикнување на иновации, ефикасна алокација на ресурси и јакнење на институционалниот капацитет.

Евалуација на трудот бр.14

14. Nikolovska Vrateovska, D., & Angelovska, A. (2015). The ecological economy – factor and the environment – determinant of health: Regulation and challenges in Macedonia. Knowledge – International Journal, Scientific & Applicative Papers, 8(1), 235–239. Institute of Knowledge and Management, Bansko, Bulgaria. ISSN 1857-92.

Трудот ја поставува еколошката економија како суштински фактор во детерминирањето на здравјето и одржливиот развој, нагласувајќи ја интеракцијата меѓу заштитата на животната средина, економскиот раст и општествените цели. Авторите ја анализираат регулативната рамка во Македонија, при што се нотираат постигнувањата, но и идните предизвици за интегрирање на здравствените и еколошките аспекти економските политики.

Евалуација на трудот бр.15

15. Dzambazova Nikolovska, V., Nikolovska Vrateovska, D., & Vrateovski, M. (2015). The socio-economic stratification and education as a factor of social mobility. Во Proceedings of International Scientific Conference: Situation, Challenges and Perspectives in the Upbringing and Education of the R. Macedonia (стр. 194–200). University Goce Delchev – Shtip. ISBN 978-608-242-021-9, УДК:316.44:37.

Трудот ја разгледува социо-економската стратификација низ призмата на образованието како фактор на општествена мобилност. Авторите ја нагласуваат улогата на образованието во создавањето нови економско-социјални групации и во овозможувањето вертикално движење на стратификационата општествена скала. Преку историско-компаративна и статистичка анализа се идентификуваат трансмисионите канали на влијание: акумулација на знаење и вештини, зголемување на продуктивноста, поттикнување на иновации и обезбедување пристап до повисок општествен статус.

Евалуација на трудот бр.16

16. Nikolovska Vrateovska, D., Dzambazova Nikolovska, V., & Mojsoska, S. (2015). The evolution of economic knowledge about macroeconomic stability through the prism of macroeconomic paradigm. Bo Proceedings of International Scientific Conference: Situation, Challenges and Perspectives in the Upbringing and Education of the R. Macedonia (стр. 200–207). University Goce Delchev – Shtip. ISBN 978-608-242-021-9, УДК:330.88:34/35;338.22(497.7).

Трудот ја разгледува еволуцијата на економското знаење за макроекономската стабилност низ призма на различните макроекономски парадигми. Авторите нагласуваат дека економскиот раст и стабилноста се меѓусебно условени цели, кои бараат синхронизирано дејствување на макроекономската и развојната политика.

Евалуација на трудот бр.17

17 Nikolovska Vrateovska, D., Mojsoska, S., & Angelovska, A. (2015). Redefinition of macroeconomic and macroprudential policy and BASEL III concept. Bo Proceedings of International Scientific Conference: Researching Security – Approaches, Concepts and Policies (Vol. 5, стр. 240–251). University St. Kliment Ohridski – Bitola. [Indexed in EBSCO].

Овој труд ја анализира макроекономската политика и макропрudentната регулација пред и по кризата од 2008 година, нагласувајќи ја потребата од нов пристап кон стабилноста на финансискиот систем. Главен акцент е ставен на имплементацијата на Базел III стандардите и нивната примена во банкарскиот сектор на Македонија. Трудот дава јасен преглед на промените во економските политики и практични препораки за усогласување со новите капитални стандарди.

Евалуација на трудот бр.18

18. Davcev, L., & Nikolovska Vrateovska, D. (2015). The impact of financial institutions on economic growth and financial stability. Year Book, 7, 40–48. Faculty of Economics, Goce Delcev University – Shtip. ISSN 1857-7628.

Евалуација на трудот бр.18

18. Davcev, L., & Nikolovska Vrateovska, D. (2015). The impact of financial institutions on economic growth and financial stability. Year Book, 7, 40–48. Faculty of Economics, Goce Delcev University – Shtip. ISSN 1857-7628.

Трудот ја нагласува суштинската улога на финансиските институции во мобилизацијата на заштедите и нивната алокација кон продуктивни инвестиции, што директно влијае врз економскиот раст и животниот стандард. Авторите укажуваат дека ефикасното функционирање на финансискиот систем овозможува економии од обем и пониски трансакциски трошоци, додека неговото нефункционирање води кон пад на потрошувачката, производството и вработеноста. Со тоа, трудот ја нотира интеракцијата меѓу стабилноста на финансискиот систем и економскиот раст, истовремено нагласувајќи ја потребата од соодветна регулација и надзор.

Евалуација на трудот бр.19

19. Angelovska, A., & Nikolovska Vrateovska, D. (2015). The latest control mechanisms for criminal–legal protection of the public procurements in Macedonia in function of preventing public finances abuse. Bo Proceedings of Second International Scientific Conference: Social Change in the Global World (стр. 188–204). Faculty of Law, University Goce Delchev – Shtip; University Voronezh, Russia; University Liege, Belgium. ISBN 978-608-244-267-9.

Трудот ја анализира јавната набавка како инструмент за пазарна економија и ја поврзува со ризикот од злоупотреби и корупција. Авторите укажуваат на новите контролни механизми во Законот за јавни набавки кои воведуваат построга кривична одговорност и зајакнување на конкуренцијата. Со тоа, трудот придонесува за подобро разбирање на врската меѓу заштита на јавните финансии и ефикасноста на јавните набавки во земјава.

Евалуација на трудот бр.20

20. Nikolovska Vrateovska, D., Kostadinovska, S., & Popova, E. (2015). The new knowledge of crisis 2008 and the new EU bank union in function of financial stability. *Knowledge – International Journal, Scientific & Applicative Papers*, 11(1), 219–222. Institute of Knowledge and Management, Bansko, Bulgaria. ISSN 1857-92.

Ова истражување ја нагласува врската меѓу глобалната економска криза и потребата од нови макропрудентни политики. Кризата покажа дека класичните монетарни и фискални мерки не се доволни за справување со системски ризици, па затоа се развиваат политики насочени кон превенција и стабилност. Заклучокот е дека адаптивната регулатива и институционалната координација се клучни за спречување на идни потреси и обезбедување одржлив финансиски систем.

Евалуација на трудот бр.21

21. Nikolovska Vrateovska, D., Popova, E., & Jakovleski, D. (2016). The credit booms and the concept of macrofinancial stability. *Knowledge – International Journal, Scientific & Applicative Papers*, 12(1), 157–160. Institute of Knowledge and Management, Bansko, Bulgaria. ISSN 1857-92.

Овој труд се занимава со влијанието на кредитните бумови врз концептот на макрофинансиска стабилност. Авторите користат комбинација од индуктивен и дедуктивен метод, како и анализа, синтеза и компаративен пристап, за да покажат дека прекумерното кредитирање може да создаде сериозни системски ризици. Истражувањето заклучува дека кредитните експанзии не само што влијаат врз финансиската стабилност, туку директно ја загрозуваат и пошироката макроекономска рамнотежа.

Евалуација на трудот бр.22

22. Mojsoska, S., Dujovski, N., & Nikolovska Vrateovska, D. (2016). Savings and ethics of the population in the R. of Macedonia. *Bo World LUMEN Congress 2016: Logos Universality Mentality Education Novelty* (стр. 633–640). The European Proceedings of Social and Behavioral Sciences (EpSBS). ISSN 2357-1330. Future Academy, Romania. <https://doi.org/10.15405/epsbs.2016.09.80> (doi.org in Bing). [Indexed in Web of Science & CrossRef].

Истражувањето е базирано на примерок од 1.250 испитаници, при што емпириската анализа е спроведена со користење на статистичкиот пакет IBM SPSS Statistics. Трудот дава релевантни емпириски сознанија за влијанието на ниското ниво на штедење врз акумулацијата на капитал, продлабочувањето на финансискиот систем и економскиот раст.

Евалуација на трудот бр.23

23. Kostadinovska, S., Nikolovska Vrateovska, D., & Vrateovski, M. (2016). Functions of the management of human resources and the banking institutions. *Во Зборник на трудови – Современото воспитание и образование: состојби, предизвици и перспективи* (стр. 137–140). University Goce Delchev – Shtip. ISBN 978-608-242-037-0, УДК:005.96:336.71] :303.72.

Трудот го подвлекува менаџментот на човечки ресурси како клучен фактор за ефективно функционирање на организациите, особено во банкарскиот сектор каде што квалитетот, мотивацијата и посветеноста на вработените директно влијаат врз перформансите и управувањето со ризиците. Ова статистичко и теоретско истражување ги дефинира основните функции на менаџментот на човечки ресурси и аргументира нивната суштинска улога во банкарските институции. Посебен акцент е ставен на значењето на селекцијата, обуката, оценувањето и мотивацијата за обезбедување компетентен кадар кој ќе придонесе за стабилноста, ефикасноста и конкурентноста на финансиските субјекти.

Евалуација на трудот бр.24

24. Mojsoska, S., & Nikolovska Vrateovska, D. (2016). The economic growth and the knowledge about the banking vs market financial systems. Во Зборник на трудови – Современото воспитание и образование: состојби, предизвици и перспективи (стр. 132–137). University Goce Delchev – Shtip. ISBN 978-608-242-037-0, УДК:330.35:336.71.

Овој труд, користејќи ги методите на анализа, синтеза, компаративниот, дедуктивниот и индуктивниот метод, има за цел да го анализира влијанието на различните типови на финансиски системи врз економскиот раст во економијата.

Евалуација на трудот бр.25

25. Nikolovska Vrateovska, D. (2016). The learned of the global economic crisis (2008) about the strengths and weaknesses of the financial system and macroeconomic stability in Macedonia. Во Зборник на трудови – Современото воспитание и образование: состојби, предизвици и перспективи (стр. 141–145). University Goce Delchev – Shtip. ISBN 978-608-242-037-0, УДК:336.366(497.7):338.127.4(100)]303.72/2008.

Овој труд систематски ги анализира последиците од глобалната економска криза (2008) врз македонскиот финансиски систем, јасно идентификувајќи силни страни (релативно стабилни банкарски капитални позиции) и слабости (низок степен на штедење, ограничена финансиска интеграција и ранливост на кредитните циклуси). Во ова истражување се предлагаат релевантни мерки за јакнење на макроекономската и макрофинансиската стабилност преку подобрена регулатива, воведување макропрудентни инструменти и финансиска едукација, при што трудот би добил на убедливост со дополнителна емпириска валидација и појасни имплементациони механизми.

Евалуација на трудот бр.26

26. Nikolovska Vrateovska, D. (2016). Determinants of the inflation through the various macroeconomic schools. Во Зборник на трудови – Современото воспитание и образование: состојби, предизвици и перспективи (стр. 146–150). University Goce Delchev – Shtip. ISBN 978-608-242-037-0, УДК:336.748.12:330.8]:303.72(497.7).

Трудот преку историско компаративна и теоретска анализа јасно ги артикулира основните детерминанти на инфлацијата според различните макроекономски школи и ја истакнува важноста на ценовната стабилност за одржлив економски раст и конвергенција на Р. Македонија.

Евалуација на трудот бр.27

27. Nikolovska Vrateovska, D. (2016). Stylized facts of the economic cycles and the need for counter-cyclical macroeconomic policy. Во Зборник на трудови – Предизвиците и перспективите на учителската професија (стр. 134–136). University Goce Delchev – Shtip. ISBN 978-608-244-365-2, УДК:338.22332.146.2).

Овој труд ги дефинира економските циклуси и ја аргументира потребата од антициклична макроекономска политика, изложувајќи ги стилизираните факти за економските амплитуди и предлозите за намалување на траењето на рецесиите во рамки на циклусите, сето во функција на етаблирање на политики на одржлив економски раст.

Евалуација на трудот бр.28

28. Nikolovska Vrateovska, D. (2017). (Un)learned about globalization, liberalization and the financial (micro and macro) economic discrepancies. Во Зборник на трудови од Петта научно-стручна конференција: Современото воспитание и образование – состојби, предизвици и перспективи (стр. 130–134). University Goce Delchev – Shtip. ISBN 978-608-244-472-7, УДК:336.73-027.12/330.35:336.76-027.12.

Трудот претставува релевантен и методолошки конзистентен придонес кон анализата на глобализацијата и финансиската либерализација, со јасно нагласување на нивните микро и макроекономски импликации. Авторката успешно ја користи комбинацијата од синтетички, статистички и историски методи за да ја опише генезата и ефектите од овие процеси, што го прави истражувањето академски валидно и аналитички поткрепено.

Евалуација на трудот бр.29

29. Popova, E., Nikolovska Vrateovska, D., & Kostadinovska, S. (2017). The European investment funds as an instrument of harmonized economic development in Europe: Enabling candidate countries with IPA. Во Зборник на трудови од Петта научно-стручна конференција: Современото воспитание и образование – состојби, предизвици и перспективи (стр. 212–215). University Goce Delchev – Shtip. ISBN 978-608-244-472-7, УДК:336.714(4-672EY)338.121:336.714(4-672EY).

Трудот придонесува кон разбирањето на улогата на европските инвестициски фондови во намалување на регионалните нееднаквости и поттикнување на хармонизиран економски развој. Авторите аналитички го разгледуваат Инструментот за претпристапна помош (ИПА) и неговото влијание врз европските интегративни процеси на земјава.

Евалуација на трудот бр.30

30. Nikolovska Vrateovska, D. (2017). The scientific acknowledgment of financial development and the economic growth. Во Зборник на трудови од Петта научно-стручна конференција: Современото воспитание и образование – состојби, предизвици и перспективи (стр. 216–220). University Goce Delchev – Shtip. ISBN 978-608-244-472-7, УДК:336.76.

Трудот претставува анализа на поврзаноста меѓу финансиската развиеност и економскиот раст, со јасно дефинирани методолошки пристапи и истражувачки модели. Авторката успешно ги систематизира теоретските и емпириските резултати, обезбедувајќи научно поткрепен увид во значењето на финансиските пазари и институции за економскиот развоен процес.

Евалуација на трудот бр.31

31. Nikolovska Vrateovska, D., Jakovleski, D., & Kostadinovska, S. (2017). Investing in and measurement of knowledge-based economies. Во Зборник на трудови од Петта научно-стручна конференција: Современото воспитание и образование – состојби, предизвици и перспективи (стр. 150–156). University Goce Delchev – Shtip. ISBN 978-608-244-472-7, УДК:330.341:005.94.

Трудот дава академски придонес кон современата економска мисла, истражувајќи ја трансформацијата на економијата од традиционална кон економија базирана на знаење. Авторите систематски ги анализираат индексите за мерење на создавањето и користењето на знаењето, како и инвестициите во капитал базиран на знаење, при што истражувањето обезбедува релевантен увид во состојбата на Република Македонија и нејзиниот потенцијал за развој.

Евалуација на трудот бр.32

32. Nikolovska Vrateovska, D. (2017). Education, teacher and the economic growth and development. Во Зборник на трудови од Научно-стручна трибина: Да се биде учител (стр. 80–83). University Goce Delchev – Shtip. ISBN 978-608-244-470-3, УДК:37.091.12.011.3-051:005.963.

Трудот претставува академски релевантна студија за улогата на образованието и учителот во создавањето и акумулацијата на човечкиот капитал како клучна детерминанта на економскиот раст и развој. Авторката аналитички ги истражува трансмисионите канали преку кои образованието влијае врз економските процеси, со посебен акцент на состојбата во Република С. Македонија, што го прави истражувањето значаен придонес кон современата економска литература.

Евалуација на трудот бр.33

33. Nikolovska Vrateovska, D., Nikoloska, K., & Mojsoska, S. (2021). Savings of the households in the Republic of North Macedonia – seven years after. Bo 5th International Scientific Conference: Is it time for a total reset? (стр. 15–24). University of Maribor, 18/05/2021 Maribor, Slovenia. ISBN 978-961-286-464-4 (pdf) DOI <https://doi.org/10.18690/978-961-286-464-4>

Овој труд претставува методолошки конзистентна и научно заснована надградба на претходното истражување за врската меѓу финансиската развиеност, штедењето и економскиот раст. Реплицирајќи ја студијата од 2012 година со идентичен статистички примерок и променливи, емпириската анализа е спроведена со користење на статистичкиот пакет IBM SPSS Statistics, и ја потврдува тезата за ниското ниво на штедење во Република Северна Македонија и ја нагласува клучната улога на довербата во финансиските институции како детерминанта на штедачкото однесување. Истражувањето поаѓајќи од емпириските докази, предлага мерки за зголемување на нивото на штедење, со цел зајакнување на финансиската интермедијација и поттикнување одржлив економски раст.

Евалуација на трудот бр.34

34. Nikoloska, K., Mojsoska, S., Nikolovska Vrateovska, D., & Jolakoski, S. (2021). Dynamic of the issued payment cards in the Republic of North Macedonia in the period from 2005 to 2019. Bo 12th International Scientific Conference: 30 Years of Independent Macedonian State (стр. 139–148). University St. Kliment Ohridski – Bitola, 13-15/09/2021, Bitola. ISSN 2671-3624. DOI: 10.20544/ICP.2.5.21.P13, <https://doi.org/10.20544/ICP.2.5.21.P13>.

Трудот претставува релевантна емпириска анализа на динамиката на издадените платежни картички во Република Северна Македонија во период од петнаесет години. Авторите преку користење на официјални податоци од Народната банка ја истражуваат тенденцијата на раст и осцилациите во бројот на картичките, при што заклучуваат дека тренд линијата не е линеарна и не ги следи внесените податоци. Истражувањето обезбедува значаен увид во процесот на трансформација од „cash society“ кон поголема употреба на електронски платежни инструменти.

Евалуација на трудот бр.35

35. Mojsoska, S., & Nikolovska Vrateovska, D. (2021). The correlation between education and human capital and their impact on the creation of a knowledge-based economy. *Bo Horizons – International Scientific Journal*, 29, 229–238. University St. Kliment Ohridski – Bitola, 12/2021, Bitola, DOI 10.20544/HORIZONS.A.29.2.21.P19UDC331.101.262:37]:303.71(497.7), ISSN.1857-9884. <https://doi.org/10.20544/HORIZONS.A.29.2.21.P19> (doi.org in Bing). [Indexed in EBSCO].

Трудот ја анализира корелацијата меѓу образованието и човечкиот капитал и нивното влијание врз создавањето на економија базирана на знаење. Авторите преку историска компаративна анализа и трендовска анализа ги истражуваат трансмисионите канали на влијание на образованието врз економскиот раст и развој во Република Северна Македонија, правејќи споредби со земјите од регионот и предлагајќи мерки за подобрување. Истражувањето придонесува кон разбирањето на образованието како клучен фактор за конкурентност и иновации во современите економии.

Евалуација на трудот бр.36

36. Mojsoska, S., Nikolovska Vrateovska, D., & Vrteovski, S. (2021). The economic crime, social costs and economic growth. *Bo The XI International Scientific Conference: Archibald Reiss Days* (стр. 397–404). University of Criminal Investigation and Police Studies, 09-10/11/2021, Belgrade, Serbia. ISBN 978-86-7020-190-3; ISBN 978-86-7020-470-6.

Трудот го анализира влијанието на економскиот криминал како фактор што ја загрозува стабилноста и безбедноста на економиите на регионално и глобално ниво. Авторите ја истражуваат врската меѓу бројот на евидентирани економски прекршоци и растот на БДП во Република Северна Македонија, при што се нагласуваат високите социјални и економски трошоци од криминалот. Истражувањето обезбедува релевантни препораки за превенција и намалување на економските прекршоци, со цел постигнување одржлив економски раст.

Евалуација на трудот бр.37

37. Nikolovska Vrateovska, D., Mojsoska, S., Nikoloska, K., & Jolakoski, S. (2022). The impact of financial education on the savings, financial development and economic growth. *Bo 12 International Scientific Conference: Economy, Business & Society in Digitalized Environment (EBSiDE 2022)* (стр. 61–71). 23-25/09/2025, Prilep, Macedonia. ISBN 978-9989-695-70-4, DOI 10.20544/EBSiDE.01.01.22.p06.

Трудот претставува значаен научен придонес кон анализата на влијанието на финансиската едукација врз штедењето, финансиската развиеност и економскиот раст. Авторите преку репликација на истражувањето од 2012 година со идентичен статистички примерок и променливи ја потврдуваат тезата за ниското ниво на штедење во Република Северна Македонија, при што ја нагласуваат улогата на недоволната финансиска писменост како клучен

фактор што го ограничува развојот. Истражувањето обезбедува релевантни емпириски докази и предлага мерки за подобрување на финансиската едукација, со цел поттикнување на штедењето и одржлив економски раст.

Евалуација на трудот бр.38

38. Nikoloska, K., Mojsoska, S., & Nikolovska Vrateovska, D. (2023). Qualitative analysis of the banking sector for the protection of citizens regarding the safe usage of payment cards in Municipality of Prilep. Bo 14th International Scientific Conference: The Strategic and Security Concept for the Countries of Southeast Europe (стр. 281–292). University St. Kliment Ohridski – Bitola, Struga, Macedonia. ISSN 2671-3624, UDK: 336.717.13:004.083.1:[343.52(497.7) DOI: 10.20544/ICP.8.1.23.P27 [Indexed in EBSCO].

Трудот се базира на квалитативно истражување спроведено преку структурирани интервјуа, при што за анализа на добиените сознанија е применета SWOT анализа како соодветна аналитичка алатка. Резултатите обезбедуваат релевантни согледувања за улогата на банкарскиот сектор во заштитата на корисниците на платежни картички и укажуваат на значењето на финансиската едукација за намалување на ризиците од злоупотреба и унапредување на безготовинските плаќања.

Евалуација на трудот бр.39

39. Nikolovska Vrateovska, D., Mojsoska, S., Ananieva, N., & Nikoloska, K. (2024). Assessing financial performance from digital marketing strategy in SMEs. Bo XIII International Scientific Conference: Economy, Business & Society in Digitalized Environment (EBSiDE 2024) (стр.81-90). Prilep, Macedonia, 20–22 September 2024. ISBN 978-9989-695-81-0, DOI 10.20544/EBSiDE.02.01.24.p08.

Трудот ја анализира поврзаноста помеѓу примената на стратегиите за дигитален маркетинг и финансиските перформанси на малите и средните претпријатија, при што емпириската анализа е спроведена со примена на статистичкиот пакет IBM SPSS Statistics. Преку соодветна статистичка обработка на податоците се оценуваат релациите помеѓу дигиталниот маркетинг, приходите, трошоците и профитабилноста, при што добиените резултати се обидуваат да ги унапредат сознанијата за факторите што влијаат врз финансиските перформанси на МСП.

Евалуација на трудот бр.40

40. Nikolovska Vrateovska, D., Mojsoska, S., & Nikoloska, K. (2025). Foreign direct investments in the context of perceived security and institutional trust: A comparative regional analyze. Bo 16th International Scientific Conference: Systemic Corruption – The Greatest Security Threat: Security and Strategic Approaches to Addressing Complex Challenges (стр. 140–150). Skopje, Macedonia. ISSN 2671-3624, UDK 339.727.22:340.131(497.7).

Трудот ја анализира поврзаноста помеѓу институционалната доверба, владеењето на правото и приливот на странски директни инвестиции преку компаративен регионален пристап. Емпириската анализа се заснова на примена на Пирсоновиот коефициент на корелација, со што се оценува јачината на врската помеѓу индикаторите за институционален квалитет и СДИ, а добиените резултати придонес кон согледувањето на институционалните детерминанти на инвестициската активност во економиите групирани по ниво на догод во четири групи.

Евалуација на трудот бр.41

41 Pavleski, D., Jolakoski, S., & Nikolovska Vrateovska, D. (2025). Socio-economic costs of road traffic accidents and road safety management capacity assessment in N. Macedonia. Bo 16th International Scientific Conference: Systemic Corruption – The Greatest Security Threat: Security and Strategic Approaches to Addressing Complex Challenges (стр. 159–173). Skopje, Macedonia. UDK 351.811(497.7); UDK 656.1(497.7).

Трудот нуди систематизиран преглед на методите за процена на социо-економските трошоци од сообраќајните незгоди. Добиените резултати претставуваат корисна основа за понатамошни истражувања и за креирање политики насочени кон подобрување на сообраќајната безбедност.

Евалуација на објавените книги на кандидатката д-р Данче Николовска-Вратеовска

1. Данче Николовска Вратеовска (2015) – Економската стабилност низ призмата на финансискиот систем, Универзитетска библиотека „Гоце Делчев“ – Штип

Во оваа научна книга кандидатката го разработува значењето на финансискиот систем како еден од клучните носители на макроекономската стабилност. Посебно внимание е посветено на улогата и функциите на финансиските институции, нивната меѓусебна поврзаност и влијанието врз алокацијата на финансиските ресурси, како и на интеракцијата помеѓу финансиската и макроекономската стабилност. Трудот претставува значаен придонес кон проучувањето на институционалните и системските детерминанти на економската стабилност.

2. Данче Николовска Вратеовска (2015) – Финансиските институции во генезата и еволуирањето на економските кризи – фокус на глобалната економска криза (2007), Универзитетска библиотека „Гоце Делчев“ – Штип

Во оваа научна книга кандидатката ја анализира улогата на финансиските институции во настанувањето, ширењето и продлабочувањето на економските и финансиските кризи, со посебен осврт на глобалната финансиска криза од 2007 година. Преку систематски пристап се обработуваат теоретските концепти, видовите и причините за финансиските кризи, како и нивните економски последици, при што се идентификуваат заедничките карактеристики и механизми на нивното повторување. Трудот обезбедува солидна теоретска основа за разбирање на улогата на финансискиот сектор во зачувувањето на макроекономската стабилност.

3. Данче Николовска Вратеовска (2015) – Влијанието на финансиските институции врз макроекономската и финансиската стабилност во случајот на Република Македонија, Универзитетска библиотека „Гоце Делчев“ – Штип

Научната книга е фокусирана на анализа на финансискиот систем во Република Македонија и неговото влијание врз макроекономската и финансиската стабилност. Во трудот се разработуваат структурата, развиеноста и перформансите на финансискиот сектор, како и улогата на банкарските и небанкарските финансиски институции и финансиските пазари во обезбедувањето стабилно економско окружување. Преку сеопфатна анализа се согледуваат импликациите на финансискиот систем врз макроекономските движења и се потенцира неговото значење за одржлив економски развој.

Учество со усно обраќање на меѓународни научни конференции и научно-стручни трибини (научни собири) во земјава и во странство (пријавна листа 7)

1. International Scientific Conference – Archibald Reiss Days, The Academy of Criminalistic and Police Studies, Belgrade, Serbia, 1–2 March 2012. Impact of Money Laundering on Economic Security – Case Macedonia.

2. The 20th NISPAcee Annual Conference-Public Administration East and West: Twenty Years of Development 23-26 May, 2012 Ohrid, R. Macedonia (Fiscal decentralization: success or failure in case study Macedonia), NISPA, University "St. Kliment Ohridski" Bitola;

3. International Scientific Conference: Security and Euro-Atlantic Perspectives of the Balkans, University "St. Kliment Ohridski" Bitola, Faculty of Security, Ohrid, North Macedonia, 25–26 May 2012. Money Laundering on the Financial Markets.

4. International Scientific Conference: Migration and Labour Market, Hotel Montana Palace, Krushevo, North Macedonia, 19–20 October 2012. Clothing Industry as a Source for Employment in Macedonia – Focus on the Municipality of Shtip.

5. Меѓународна научна конференција: Родовата рамноправност и родовата перспектива во одбраната и безбедноста, Министерство за одбрана на Р. Македонија, Факултет за безбедност, Универзитет „Св. Климент Охридски“, Скопје, 23–24 април 2013.

The Labor Market and the Position of Women in the Sector of Defence.

6. International Scientific Conference: The Balkans between Past and Future – Security, Conflict Resolution and Euro-Atlantic Integration, Ohrid, North Macedonia, 5–8 June 2013. Money Laundering as Actor in Economy (Economic Approach).

7. Меѓународна научно-стручна конференција: Современото воспитание и образование – состојби, предизвици и перспективи, Факултет за образовни науки, Универзитет „Гоце Делчев“, Штип, 14 мај 2014. Micro and Macro Economic Aspects about the Impact of Education on Human Capital, Labor Market and Economic Growth and Development.

8. International Scientific Conference: SMEs Development and Innovation – Building Competitive Future of South-Eastern Europe, Faculty of Economics – Prilep, University "St. Kliment Ohridski", 3–4 October 2014. Elements Needed for Economy Based on Knowledge Contributing for Growth and Development of the Small and Medium Companies.

9. International Student Conference for Environmental Protection (FISEC14), University of Novi Sad, Novi Sad, Serbia, November 2014. Economy of Environment: Legal Framework, the Instruments, Mechanisms and the Future Challenges in Macedonia.

10. 3rd International Scientific Conference: Knowledge – Capital of the Future, Bansko, Bulgaria, 27–29 November 2014. The Function of Education and the Scientific-Research and Artistic Activity in the Creation of Human Capital and Knowledge-Based Economy in the Republic of Macedonia.

11. Fourth International Scientific Conference: Knowledge for Health, Bansko, Bulgaria, 17–19 April 2015. The Ecological Economy – Factor and the Environment – Determinant of Health: Regulation and Challenges in Macedonia.

12. International Scientific-Technical Conference: Situation, Challenges and Perspectives in the Upbringing and Education of the Republic of Macedonia, Штип, 13 May 2015.

I. The Socio-Economic Stratification and Education as a Factor of Social Mobility.

II. The Evolution of Economic Knowledge about Macroeconomic Stability through the Prism of Macroeconomic Paradigm.

13. International Scientific Conference: Researching Security – Approaches, Concepts and Policies, Ohrid, 2–3 June 2015. Redefinition of Macroeconomic and Macroprudential Policy and the BASEL III Concept.

14. Second International Scientific Conference: Social Change in the Global World, Штип, 3–4 September 2015. The Latest Control Mechanisms for Criminal-Legal Protection of the Public Procurements in Macedonia in Function of Preventing Public Finances Abuse.

15. Научно-стручна трибина: Компетенциите и професионалниот развој на учителот во 21 век, Универзитет „Гоце Делчев“, Штип, 3 October 2015. The Function of Teachers and Education in the Genesis of Human Capital and the Knowledge-Based Economy.

16. Научно-стручна трибина: Учителот и средината за учење и развој, Универзитет „Гоце Делчев“, Штип, October 2015. Investing in and Measurement of Knowledge-Based Economies.

17. Seventh International Conference: Knowledge – Capital of the Future, Bansko, Bulgaria, 2–4 December 2016. The New Knowledge of Crisis and the New EU Bank Union in Function of Financial Stability.

18. Eighth International Scientific Conference: Knowledge without Borders, Bansko, Bulgaria, 8–10 April 2016. The Credit Booms and the Concept of Macro Financial Stability.

19. World LUMEN Congress 2016, Romania, 12–17 April 2016 (online presentation).

Savings and Ethics of the Population in the Republic of North Macedonia.

20. Четврта меѓународна научно-стручна конференција: Современото воспитание и образование – состојби, предизвици и перспективи, Штип, 18 May 2016.

I. Functions of the Management of Human Resources and the Banking Institutions.

II. The Economic Growth and the Knowledge about the Banking vs. Market Financial Systems.

III. The Lessons of the Global Economic Crisis (2008) about the Strengths and Weaknesses of the Financial System and Macroeconomic Stability in Macedonia.

IV. Determinants of Inflation through the Various Macroeconomic Schools.

21. Научно-стручна трибина: Предизвиците и перспективите на учителската професија, Штип, 7 October 2016.

Stylized Facts of the Economic Cycles and the Need for Counter-Cyclical Macroeconomic Policy.

22. Петта меѓународна научно-стручна конференција: Современото воспитание и образование – состојби, предизвици и перспективи, Штип, 15 May 2017.

I. (Un)learned about Globalization, Liberalization and the Financial (Micro and Macro) Economic Discrepancies.

II. The European Investment Funds as an Instrument of Harmonized Economic Development in Europe.

III. The Scientific Acknowledgment of Financial Development and Economic Growth.

23. Петта научно-стручна трибина: Да се биде учител..., Штип, 6 October 2017. The Education, Teacher and Economic Growth and Development.

24. 5th International Scientific Conference: Is it Time for a Total Reset?, University of Maribor, Faculty of Economics and Business, Maribor, Slovenia, 18 May 2021. Savings of the Households in the Republic of North Macedonia – Seven Years After.

25. 12th International Scientific Conference: 30 Years of Independent Macedonian State, University "St. Kliment Ohridski", Ohrid, September 2021. Dynamics of the Issued Payment Cards in the Republic of North Macedonia in the Period from 2005 to 2019.

26. International Scientific Conference: The Role of Higher Education in Society Advancement (REAS 2021), University "St. Kliment Ohridski", Ohrid, 24–2 September 2021.

The Correlation between Education and Human Capital and Their Impact on the Creation of a Knowledge-Based Economy.

27. XI International Scientific Conference: Archibald Reiss Days, University of Criminal Investigation and Police Studies, Belgrade, 9–10 November 2021. The Economic Crime, Social Costs and Economic Growth.

28. International Scientific Conference: Economy, Business & Society in Digitalized Environment (EBSiDE 2022), Faculty of Economics, University "St. Kliment Ohridski", Prilep, 23–25 September 2022. The Impact of Financial Education on Savings, Financial Development and Economic Growth.

29. 14th International Scientific Conference: The Strategic and Security Concept for the Countries of Southeast Europe, University "St. Kliment Ohridski", Struga, 27–29 September 2023. Qualitative Analysis of the Banking Sector for the Protection of Citizens Regarding the Safe Usage of Payment Cards in the Municipality of Prilep.

30. International Scientific Conference: Economy, Business & Society in Digitalized Environment (EBSiDE 2024), Faculty of Economics, University "St. Kliment Ohridski", 20–21 September 2024. Assessing Financial Performance from Digital Marketing Strategy in SMEs.

31. 16th International Scientific Conference: Systemic Corruption – The Greatest Security Threat: Security and Strategic Approaches to Addressing Complex Challenges, Skopje, 23 September 2025. Foreign Direct Investments in the Context of Perceived Security and Institutional Trust: A Comparative Regional Analysis. Socio-Economic Costs of Road Traffic Accidents: Road Safety Management Capacity Assessment in North Macedonia.

32. 10th FEB International Scientific Conference: Sustainable Governance and Management – Navigating the ESG and AI Transformation, University of Maribor, Faculty of Economics and Business, Maribor, Slovenia, 12 May 2026. The Impact of Innovation Capacity of Economies and Digital Government Maturity on Economic Growth.

Членство во научни и организациски одбори на меѓународни научни конференции

Кандидатката е член на Научниот одбор на International student conference on environmental sciences 2015 – FISCES 2015 во Загреб, Хрватска, како и четирикратен член на Организацискиот одбор на Меѓународната научно-стручна конференција „Современото воспитание и образование – состојби, предизвици и перспективи (2013-2017)“ во организација на Локалната самоуправа на Општина Штип и Факултетот за образовни науки, Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип (6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5)

Одржано предавање по покана од научна институција

По покана на Правен факултет, Катедра за финансиско право при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип, на 18.12.2025 година таа се јавува како предавач на гостинско предавање на тема „Правни аспекти на јавните приходи, даноците и улогата на УЈП“ (7.34).

Стручно-апликативна и организациско-развојна дејност

Кандидатката има богато портфолио на учества на обуки и семинари во земјава и во странство, кое покажува континуирано јакнење на капацитетите во областа на локален развој, јавни финансии и економски политики. Од првите обуки организирани од ОБСЕ и Фондација Отворено општество (2005–2006), каде што се стекнува со знаења за менаџмент на промени, проектно планирање, техники на преговарање, ненасилно решавање на конфликти и презентациски вештини, па сè до меѓународни тренинзи како Budva campaign skills training for female activists (IRI, 2007) и Seminar of the European Commission on Gender Equality and Human Rights (TAIEX, Brussels, Belgium, 2014), нејзиниот ангажман е насочен кон градење лидерски и организациски способности. Во периодот 2012–2025, фокусот е ставен на економски и финансиски теми преку серија обуки на Управата за јавни приходи и Даночната академија: карактеристики на даночни обврзници, алатки за инспекција, нови закони за данок на личен доход и добивка, меѓународни сметководствени стандарди, присилна наплата и управување со долг, како и користење на нови апликативни решенија и аналитика на книговодствени списи. Во рамки на посетуваните обуки се и обуките за родово одговорно буџетирање (UN Women, 2015) и семинарите за препознавање и превенирање на коруптивно однесување (УЈП, ДКСК, 2025). Најновите учества, како Executive Leadership Seminar организиран од Public Revenue Office и United States Treasury – Office of Technical Assistance Revenue Program, ја потврдуваат нејзината експертиза и лидерски компетенции во областа на јавните финансии (пријавна листа 4).

Исто така, во изминатите години, нејзиниот фокус е насочен кон финансиски и економски теми: научни собири по повод денот на денарот, како и учества на стручни регионални меѓународни форуми организирани од IMF - International Monetary Fund, SECO - State Secretariat for Economic Affairs, Switzerland и IOTA - Intra-European Organisation of Tax Administrations за управување со даночен долг и воведување на дигитализација и иновативни решенија во управувањето со јавните финансии (пријавна листа 5).

Автор е на прирачник

Прирачник за оперативно и финансиско работење на мултисекторски тела – Локални совети за превенција (2020), доц. д-р Данче Николовска Вратеовска - во рамки на проект „Заедно сме посигурни и побезбедни“ - ЗГ Медиа плус; Македонски центар за меѓународна соработка-МЦМС, Civica Mobilitas, Швајцарска агенција за развој и соработка (SDC), NIRAS од Данска; FCG од Шведска (1.14).

Евалуација на прирачник:

Данче Николовска Вратеовска (2020) - Прирачник за оперативно и финансиско работење на мултисекторски тела – Локални совети за превенција.

Прирачникот претставува практично и методолошки структурирано издание кое ги разработува организациските, оперативните и финансиските аспекти на функционирањето на локалните совети за превенција како мултисекторски тела. Посебна вредност претставуваат насоките за финансиско планирање, управување со ресурсите, примена на моделот SARA и изработката на финансиски проекции, што го прави прирачникот корисна алатка за унапредување на ефикасноста и одржливоста на локалните превентивни политики.

Труд објавен во зборник на трудови од стручен собир:

1. Nikolovska, D. (2008). Глобализација, работни стандарди и женски права: жената низ призма на трудот – глобален дискурс и локална реалност. Во Зборник на дебатиран прашања за квалитетот на животот на жената во Македонија: Низ перспективата на жената (стр. 13–18). Центар за изведувачки уметности Мултимедија; НУБ „Св. Климент Охридски“. ISBN 978-9989-2235-3-2 (пријавна листа 8, труд бр.1).

Евалуација на трудот бр. 1

1. Nikolovska, D. (2008). Глобализација, работни стандарди и женски права: жената низ призма на трудот – глобален дискурс и локална реалност. Во Зборник на дебатиран прашања за квалитетот на животот на жената во Македонија: Низ перспективата на жената (стр. 13–18). Центар за изведувачки уметности Мултимедија; НУБ „Св. Климент Охридски“. ISBN 978-9989-2235-3-2.

Трудот дава придонес во анализата на процесот на глобализацијата преку економската перспектива, со фокус на работните стандарди и женските права. Авторката ја нагласува неправилната алокацијата на човечките ресурси и ја идентификува диспропорцијата меѓу потенцијалот на жената и нејзиното недоволно експонирање во економската сфера, што резултира со родов јаз во платите и ограничена економска моќ.

Кандидатката има обемно искуство како предавач и експерт на над триесет семинари, обуки и работилници во периодот 2011–2022. Темите што ги обработувала опфаќаат: изработка на бизнис планови и извори на финансирање, субвенционирани кредити за самовработување и вработување, практиканство и младинско вработување, како и на теми за финансиска едукација и писменост, финансиско планирање и менаџирање, деловен менаџмент и комуникација, управување со човечки ресурси и менаџирање со промени, економско јакнење на жените, женското претприемништво, жената

Ромка и социјалното претприемништво, како и теми за родово буџетирање и родово еднаквост, мерки и инструменти за самовработување, активни мерки за невработени лица, волонтеризам и практиканство, како и за пазарот на труд и младинско лидерство и оперативно и финансиско работење на мултисекторски тела - локалните совети за превенција.

1. Едукативна работилница „Изработка на бизнис план и извори на финансирање на почетен бизнис – Бизнис план и самовработување“, Регионален бизнис центар, 12/2011 (2.10).

2. Работилница „Субвенционирани кредити за самовработување и вработување на невработени лица“, Котевски консалтинг, 9/2014 (2.15).

3. Работилница „Субвенционирање на вработување; Практиканството како прво работно искуство до вработување“, Котевски консалтинг, 9/2014 (2.16).

4. Едукативна работилница „Ефективни можности за младинско вработување – финансиски менаџмент и младинско лидерство“, Младински клуб – Штип, 26.1.2018 (2.18).

5. Едукативна работилница „Претприемништвото и младите“, Младински клуб – Штип, 16/02/2018 (2.19).

6. Едукативна работилница „Менаџирање со промени: како до еко одржливи бизниси“, Младински клуб – Штип, 26.2.2018 (2.20).

7. Едукативна работилница „Пазар на труд и женски дискурс“, Синергија, 2.3.2018 (2.21).

8. Едукативна работилница „Финансиска едукација и писменост на млади“, Младински клуб – Штип, 5.3.2018 (2.22).

9. Едукативна работилница „Жената Ромка и социјалното претприемништво“, Здружение на мултиетничко општество за човекови права, 16/03/2018(2.23).

10. Едукативна работилница „Жената Ромка на пазарот на труд – можности за вработување“, Здружение на мултиетничко општество за човекови права, 29. 3.2018(2.24).

11. Едукативна работилница „Каде сме: Социоекономска положба и образовен статус кај жените Ромки“, Здружение на мултиетничко општество за човекови права, 5.4.2018(2.25).

12. Едукативна работилница „Биолошка поделба на труд и родово поделба на професии“, Синергија, 1.3.2019 (2.26).

13. Едукативна работилница „Менаџмент на промени“, Медиа плус, 8.4.2019(2.27).

14. Едукативна работилница „Деловен менаџмент и комуникација“, Медиа плус, 15.4.2019(2.28).

15. Едукативна работилница „Финансиско планирање и менаџирање“, Медиа плус, 22.4.2019(2.29).

16. Едукативна работилница „Управување со човечки ресурси: алокација на вештини и знаења“, Медиа плус, 29.4.2019(2.30).

17.Едукативна работилница „Позитивен активизам за женско претприемништво: расположливи мерки“, ЕХО – Едукативно-хуманитарна организација, 8.5.2019(2.31).

18. Едукативна работилница „Како да изготвам бизнис план“, Котевски Консалтинг, 22.5.2019(2.32).

19. Едукативна работилница „Стимулации и мерки за носители на земјоделски стопанства“, Котевски консалтинг, 24.5.2019(2.33).

20. Едукативна работилница „Механизми за јакнење на социоекономскиот статус кај жртвите на семејно насилство“, ЕХО – Едукативно-хуманитарна организација, 3.6.2019(2.34).

21. Едукативна работилница „Школа за женска акција: Како да градиме бизнис партнерства – хоризонтални и вертикални вмрежувања“, ЕХО – Едукативно-хуманитарна организација, 6.3.2020(2.35).

22. Едукативна работилница „Економско јакнење на жени – од амбиција, преку акција, до успех“, ЕХО – Едукативно-хуманитарна организација, 10.3.2020(2.36).

23. Консултантска и обучувачка активност во рамки на проектот „Заедно сме посигурни и побезбедни“ – едукативно-информативни работилници на тема „Основни постулати на оперативно и финансиско работење на мултисекторски тела – Локални совети за превенција“ за осум општини (Штип, Свети Николе, Карпош, Битола, Струга, Гостивар, Гевгелија и Крива Паланка), во организација на ЗГ Медиа плус, МЦМС, Civica Mobilitas, SDC, NIRAS и FCG, 10/2020(2.37).

24. Едукативна работилница „Управување со финансии за млади“, Здружение за правата на Ромите – Штип, 10.2.2021(2.38).

25. Едукативна работилница „Од идеја до бизнис“, Здружение за правата на Ромите – Штип, 17.2.2021(2.39).

26. Едукативна работилница „Како да сум конкурентен на пазарот на труд“, Здружение за правата на Ромите – Штип, 24.2.2021(2.40).

27. Едукативна работилница „Жената во економијата и одржливиот развој“, Синергија, 5.3.2021(2.41).

28. Едукативна работилница „Мерки и инструменти за самовработување и отпочнување на сопствен бизнис“, Котевски консалтинг, 5.4.2021(2.42).

29. Едукативна работилница „Активни мерки за невработени лица: Потребите и можности“, Котевски консалтинг, 6.4.2021(2.43).

30. Едукативна работилница „Школа за женска акција: Жените во претприемништвото“, Здружение на мултиетничко општество за човекови права, 20.5.2021(2.44).

31. Едукативна работилница „Волонтеризам, практиканство и субвенционирани вработувања за млади“, Здружение за правата на Ромите – Штип, 28.5.2021(2.45).

32. Работилница „Влијанието на родовото буџетирање врз социоекономскиот статус на жената и родовата еднаквост“, American Corner, НУУБ „Гоце Делчев“ – Штип, 25.1.2022(2.46).

33. Интернационална конференција: Родот, политиките и трудот, Мултимедиа и Германска амбасада, 6-9.12.2007, Скопје, Р.Македонија (Жената низ призма на трудот - глобален дискурс и локална реалност)(7.1);

34. Стручна трибина / советување на тема: Актуелни прашања и проблеми во наплатата на побарувањата (Како да се зголеми правната сигурност), Институт за правно-економски истражувања и едукација IRUDICA PRIMA, 18-20 септември 2025, Струмица (7.33).

35. Годишна управувачка конференција на УЈП: Стратегиска рефлексija усoгласување и мобилизација, 12-13.2.2026, Скопје, (Годината зад нас: што се случи - резултати, грешки, предизвици и научени лекции)(7.35).

Учество во научен проект

Таа е избрана за главен и водечки ментор за о. Берово во научен проект „Ние сме жени лидерки и двигателки на промени во нашите заедници - Жените менаџерки и носителки на земјоделски стопанства,, во имплементација на Македонско женско лоби, Оддел за родови студии при Универзитет „Евро-Балкан” од Скопје, ОЖ Сирма, ОЖ Десиде и Комисија за еднакви можности при Собрание на Р. Македонија кој се реализира во интервалот 2013 - 2014 година. Во рамките на проектот бил дефиниран и реализиран акциски план насочен кон економско јакнење на жените, развој на претприемачки капацитети и подобрување на пристапот до информации за расположливите економски мерки и инструменти. Проектот опфатил активности за поддршка на женското претприемништво, развој на земјоделските активности и унапредување на локалниот економски потенцијал преку серијал обуки за лидерство, менаџирање, подготовка на бизнис планови и користење на достапни финансиски механизми. Како резултат на проектните активности е воспоставен Бизнис инфо - пункт преку кој била обезбедената поддршка од 42 заинтересирани кориснички, 17 жени (40,5%) се регистрирале како индивидуални земјоделци и започнале со економска активност, што укажува на директниот ефект на проектот врз економското активирање и самовработувањето на целната група. Проектот придонел кон јакнење на човечкиот капитал, подобрување на пристапот до информации за мерките за поддршка и унапредување на можностите за учество на жените на локалниот пазар на труд. Реализираните активности претставуваат пример за поврзување на локалниот економски развој, претприемништвото и инклузивните политики како фактори за одржлив економски раст (2.14).

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ ОД КОМИСИЈАТА

Врз основа на целокупната приложена документација, анализата на наставно-образовната, научноистражувачката, стручно-апликативната и организациско-развојна дејност на кандидатката пријавена за избор на еден наставник во сите звања во наставно-научната област економија на Факултетот за туризам и бизнис логистика при Универзитетот „Гоце Делчев“ - Штип, Рецензентската комисија заклучи дека таа бележи континуиран и препознатлив научен и професионален развој. Нејзината научноистражувачка активност се одликува со актуелност на истражувачките теми, примена на современи научни методи и постојан придонес кон развојот на економската мисла, додека наставно-образовната и стручно-апликативната ангажираност ја потврдуваат нејзината компетентност за изведување високообразовна дејност.

Согласно со одредбите од Законот за високото образование и Правилникот за единствените критериуми за избор во наставни, наставно-научни, наставно- стручни и соработнички звања на Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип, Рецензентската комисија констатира дека кандидатката ги исполнува законските како и посебните услови за избор во наставно-научно звање.

Имајќи го предвид сето погоре наведено, Рецензентската комисија има особена чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Факултетот за туризам и бизнис логистика при Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип, кандидатката доц. д-р Данче Николовска-Вратеовска да биде избрана во наставно-научното звање доцент во наставно-научната област економија.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Д-р Душко Јошески, вонреден професор, претседател, с.р.

Д-р Дарко Лазаров, редовен професор, член, с.р.

Д-р Наташа Митева, вонреден професор, член, с.р.

ТАБЕЛА НА АКТИВНОСТИ КОИ СЕ БОДУВААТ ПРИ ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ

[illegible]

Р. бр.	Стручно-апликативна дејност и организациско- развојна дејност	Поени				
		Во земјава		Во странство		Вкупно
		број	поени	број	поени	
1	Стручна монографија (1.14)	1x8	8			8
2	Труд објавен во зборник на трудови на стручен собир (1)	1x2	2			2
3	Учество на стручен собир усно / предавач (2.4,2.5,2.6,2.7,2.8,2.9,2.10,2.11,2.12,2.13,2.14,2.15,2.16,2.17,2.18,2.19,2.20,2.21,2.22,2.23,2.24,2.25,2.26x8,2.27,2.28,2.29,2.30,2.31,2.32,2.33,2.34,2.35, 7.1, 7.33, 7.35)	42x0.5	21			21
4	Учесник во научен проект (2.14)	1x5	5			5
	ВКУПНО					36
	ВКУПНО БОДОВИ ОД СИТЕ ОБЛАСТИ					281.1